

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd



Bakalářská práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Sedlice

Andrea Vrbová

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Andrea Vrbová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Sedlice

Název anglicky

The process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Sedlice

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Sedlice. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě lokálních koaličních a politických vztahů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. K analýze a interpretaci lokálních koaličních a politických vztahů bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Sedlice, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BUBENÍČEK, V.; KUBÁLEK, M. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru . In: Acta Politologica, 4 sv. 3 č., 2012, ISSN 1803-8220.
- BUBENÍČEK, V.; KUBÁLEK, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220.
- ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
- JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- OUTLÝ, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17- 44.
- ŘÍCHOVÁ, B. Úvod do současné politologie. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-628-4.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 6. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování orgánů místní samosprávy v obci Sedlice" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13. 03. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu RNDr. PhDr. Michalovi Kubáčkovi, PhD., za odborné rady a připomínky, které mi byly přínosem a sloužily k vypracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem dotazovaným zastupitelům města Sedlice, za jejich ochotu a trpělivost při prováděných rozhovorech.

Formování orgánů místní samosprávy v obci Sedlice

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zpracována formou případové studie zabývající se ve dvou hlavních částech, teoretické a praktické, lokálním politickým procesem v obci Sedlice. Teoretická část je zaměřena na teoretické pojmy související s komunální politikou a veřejnou správou. Mezi tato východiska se řadí samospráva, druhy obcí a jejich orgány, komunální volební systém, stranické systémy, komunální koalice a místní konfliktní linie. Praktická část se zabývá městem Sedlice. Město je zde stručně charakterizováno a popsáno z geografického, historického, demografického a socioekonomického hlediska. Dále jsou v této části představeny politické subjekty působící v Sedlici, srovnání výsledků komunálních voleb od roku 2010 až 2022 a představení aktérů místní politiky včetně posouzení politické situace ve městě.

Klíčová slova: Sedlice, komunální volební systém, komunální politika, samospráva, koalice, volební strana, zastupitelstvo obce, konfliktní linie

The process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Sedlice

Abstract

This bachelor thesis is elaborated in the form of the case study dealing with the local political process in the town of Sedlice, in its two main parts, theoretical and practical. The theoretical part focuses on the theoretical terms connected to municipality policy and public administration. These bases include local government, types of municipality and municipality authorities, municipal electoral system, party system, municipal coalition and conflict lines. The practical part concentrates on the town of Sedlice. The town is characterized and described from the geographical, historical, demographic and socioeconomic perspective. Active political parties in the town of Sedlice, comparison between results of municipal election from 2010 to 2022 and introduction of local policy actors including appraisal of the political situation in the town are also included in this part.

Keywords: Sedlice, municipal electoral system, municipality policy, local government, coalition, political party, municipal council, conflict lines

Obsah

1 Úvod	7
2 Cíl práce a metodika	8
2.1 Cíl.....	8
2.2 Metodika	8
3 Teoretická východiska	9
3.1 Veřejná správa a samospráva	9
3.2 Obec	9
3.3 Orgány obce	10
3.3.1 Zastupitelstvo obce	10
3.3.2 Rada obce.....	11
3.3.3 Starosta a místostarosta.....	12
3.3.4 Výbory a komise (orgány zastupitelstva a rady obce).....	13
3.3.5 Obecní úřad a tajemník	13
3.4 Komunální volební systém.....	14
3.4.1 Volební obvod.....	14
3.4.2 Forma kandidatury	15
3.4.3 Struktura hlasu	15
3.4.4 Volební klauzule	15
3.4.5 Volební formule	16
3.5 Lokální politické stranictví	16
3.5.1 Fenomén politické nezávislosti.....	17
3.6 Komunální konfliktní linie	18
3.7 Komunální politické koalice	19
3.7.1 Typologie koalic dle Balíka.....	19
3.7.2 Typologie koalic dle Petra Jüptnera.....	21
4 Vlastní práce	24
4.1 Charakteristika města Sedlice	24
4.1.1 Historie města	24
4.2 Demografická analýza.....	25
4.2.1 Struktura obyvatelstva	25
4.2.2 Počet obyvatel.....	26
4.2.3 Pohyb obyvatelstva	27
4.3 Socioekonomické ukazatele	28
4.3.1 Nezaměstnanost	28
4.3.2 Podnikatelské subjekty	29
4.3.3 Dopravní obslužnost	29
4.3.4 Občanská vybavenost	30

4.3.5	Spolky a zájmové skupiny	30
4.4	Charakter a struktura zástavby	31
4.4.1	Funkční prostředí celého území	31
4.4.2	Územní plán	32
4.5	Rozpočet obce	33
4.6	Politická aktéři v obci	35
4.6.1	Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL) 35	
4.6.2	TOP 09	36
4.6.3	Starostové a nezávislí (STAN)	36
4.6.4	Sdružení SOVA - Spolek Občanů Veřejně Aktivních	36
4.6.5	Sdružení nezávislých kandidátů - Hasiči	37
4.7	Komparace výsledků voleb v letech 2010 až 2022	37
4.7.1	Komunální volby v roce 2010	38
4.7.2	Komunální volby v roce 2014	39
4.7.3	Komunální volby v roce 2018	40
4.7.4	Komunální volby v roce 2022	41
4.8	Analýza rozhovorů s představiteli místní komunální politiky	41
4.8.1	Vývoj města a jeho charakter	42
4.8.2	Problémy města	43
4.8.3	Konfliktní linie	44
4.8.4	Styl místní politiky	44
4.8.5	Příčiny plurality	45
4.8.6	Sestavování kandidátních listin	45
4.8.7	Místní akční skupiny	46
5	Závěr	47
6	Seznam použitých zdrojů	49
6.1	Literatura	49
6.2	Legislativa	50
6.3	Internetové zdroje	50
7	Seznam tabulek, obrázků, grafů a zkratk	52
7.1	Seznam tabulek	52
7.2	Seznam obrázků	52
7.3	Seznam grafů	52
7.4	Seznam zkratk	53

1 Úvod

Bakalářská práce se zabývá politikou na komunální úrovni a její problematikou. Koncept místní samosprávy je nedílnou součástí demokratického uspořádání společnosti, a to nejen v České republice, ale i ve většině moderních demokracií. Zároveň municipální politika je nejvíce dosažitelná a srozumitelná pro občany a to z důvodu, že vedení obce ovlivňuje směřování a rozvoj obce, včetně zajišťování mnoha služeb, které jsou nezbytné pro kvalitní životy občanů, přesto obyvatelé často tuto část politiky opomíjejí. Cílem místní politiky je zajistit funkční systém, který bude schopen zajišťovat potřeby občanů, koordinovat místní rozvoj a rozhodovat o místních záležitostech v souladu se zákony. Orgány, které mají na starost řízení místních záležitostí jsou voleny občany obce. Každý občan se může zapojit do výkonu veřejné moci na lokální úrovni, aby se stal součástí komunálního volebního systému. Dochází k sestavování politických stran a sdružení podle konfliktních linií reprezentujících rozdílnost mezi skupinami, které mohou vést k neshodám a napětí. Pokud je v obci absence konfliktních linií, jedná se o klasické zastání politické strany či hnutí.

První část je věnována teoretickému rámci zahrnující základní poznatky o postavení obcí v systému veřejné správy nebo vysvětlení problematiky komunální politiky v České republice. Teoretická část je potřebná pro pochopení druhé praktické části, jenž je založena na případové studii procesu formování orgánů místní samosprávy na příkladu konkrétní obce Sedlice. Rozebírán je charakter obce, lokální politická uskupení a výsledky komunálních voleb za určitá období. Praktická část práce je založena na polostrukturovaných rozhovorech s aktéry místní politiky.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cílem této práce je poskytnout přehled o faktorech ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy ve městě Sedlice. Práce obsahuje tři dílčí cíle. Mezi jednotlivé cíle patří charakteristika socioekonomických ukazatelů obce a jejich vliv rozvoj a fungování místní samosprávy. Dalším cílem je identifikace aktérů místní politiky ve městě a popis jejich vzájemných vztahů na základě komparací výsledků voleb za poslední čtyři volební období (2010-2022). Posledním cílem je analyzovat charakter lokální stranického systému v obci na základě místních koaličních a politických vztahů.

2.2 Metodika

Vlastní práce bude vypracována formou případové studie a bude k ní využit výzkumný a analytický přístup. Podrobně vyličí obec Sedlice, především jako politickou situaci a přihlíží tak k odlišnostem v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy.

První teoretická část bude zaměřena na informace a poznatky čerpané z odborné literatury a zákonů, které se vztahují k danému tématu a vysvětluje základní pojmy používané v praktické části.

Praktická část bude orientována na charakteristiku města, demografickou analýzu, socioekonomické ukazatele a porovnání výsledků komunálních voleb v roce 2010, 2014, 2018 a 2022. Primární metodou, sloužící k získání dat, bude kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhovorech uskutečněných s místními zastupiteli. Rozhovory budou zaměřeny na zjištění konfliktních linií a styl politického jednání v obci. Ostatní data budou čerpána z internetových zdrojů.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa a samospráva

Veřejná správa je součástí státní moci a představuje správní činnost a úřady, které působí ve veřejném zájmu na úrovni ústřední, regionální a místní. Působí ve veřejném zájmu čímž se, odlišuje od soukromé správy, která představuje cíle a zájmy soukromé. Veřejná správa je reprezentantem výkonné moci a pojímá výkon státní správy i výkon samosprávy. Zákon striktně ukládá rozsah činnosti veřejné správy (Čmejrek, 2007, s. 6).

Veřejná správa je tvořena navzájem se prolínajícími orgány státní správy a územní samosprávy. Státní správa je řízena zejména nejvyšším orgánem moci výkonné, tedy ústřední vládou. Ústřední vláda má všeobecnou působnost, provádí kontrolu a koordinuje činnost ministerstev a ostatních orgánů státní správy. Hlavními znaky státní správy je jednotnost výkonu na celém území České republiky, nižší orgány státní správy jsou podřízeny orgánům vyšším a jejich ustanovení probíhá zpravidla jmenováním (Provazníková, 2009, s. 24–28).

Část moci, mimo moc státní, vykonávají subjekty nestátního charakteru ve své podstatě územní veřejnoprávní korporace, kterými jsou na území České republiky obce a kraje. Územní samospráva vymezuje oprávnění obce spravovat sama sebe, realizovat své záležitosti samostatně a nezávisle na státu, přestože je obec jeho součástí (Balík, 2009, s. 11-12).

Hlavní úkolem samosprávy je provádět činnosti v zájmu obce a občanů obce. Orgány obce současně provádějí výkon samostatné působnosti, neboli samosprávy a přenesené působnosti, tedy státní správy. Tento proces nazýváme spojený model veřejné správy (Černohorský, 2018, s. 13).

3.2 Obec

Zákon č. 128/2000 Sb. definuje obec jako základní územní samosprávné společenství obce s vlastním majetkem, v právních vztazích vystupující pod svým jménem, tím pádem také za své jednání nesoucí právní odpovědnost, vyplývající z těchto vztahů. Kromě toho je považována i za veřejnoprávní korporaci pečující o potřeby vlastních občanů a o všestranný rozvoj svého území, to je vymezeno hranicí území obce, tvořící územní celek. Dle obecního zřízení je obec jakékoliv sídlo s vlastní samosprávou. Za obec tedy můžeme považovat města i statutární města. (Čmejrek, 2008, s. 28).

Obec s alespoň 3000 obyvateli se může stát městem v případě podání návrhu Předsedovi Poslanecké sněmovny, který ho společně s vládou odsouhlasí. Právní nárok na stanovení obce městem neexistuje. Předseda Poslanecké sněmovny zároveň rozhoduje i o oprávněném označení obce statusem městys. Neexistuje žádné zákonné kritérium pro pojmenování obce městysem, jelikož má zejména historický charakter, nicméně městysem se může v současnosti stát i obec, bez historické tradice (Balík, 2009, s. 21-22).

Speciálním druhem obcí označujeme statutární města, jelikož mají možnost být členěna na městské obvody a městské části s vlastní orgány samosprávy. Územně členěná statutární města vydávají formou obecně závazné vyhlášky statut, jež upravuje vnitřní poměry správy města. Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se v České republice nachází 27 statutární měst. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 38-39)

3.3 Orgány obce

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je důležitým, základním a vrcholným orgánem obecní samosprávy. Počet zastupitelů se odvíjí od počtu obyvatel dané obce a pohybuje se v rozmezí od 5 do 50 členů. (Čmejrek, 2008 s. 36)

Zákonné ustanovení o počtu členů zastupitelstva se nachází v § 68 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

Tabulka 1 - Počty členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 - 15
501 - 3000	7 - 15
3001 - 10 000	11 - 25
10 001 - 50 000	15 - 35
50 001 - 150 000	25 - 45
nad 150 000	35 - 55

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)

Funkční období zastupitele obce je čtyřleté. Nabytí mandátu vzniká zvolením, po zvolení dojde k ukončení hlasování. Každý jednotlivý člen musí před zastupitelstvem obce složit slib o výkonu své funkce, a potvrdí jej svým podpisem. V souladu se svým slibem vykonává člen zastupitelstva funkci osobně a není omezený žádnými příkazy. Pokud zastupitel složení slibu odmítne nebo jej složí s výhradou, mandát zastupitele tímto

okamžikem zanikne (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39). Funkce člena zastupitele je funkcí veřejnou, každý občan má právo se zasedání zúčastnit a vyjadřovat se k projednávaným věcem. Zastupitel obce má právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě obce, výborům i komisím, právo podávat dotazy členům rady, předsedům výborů, vedoucím příspěvkových organizací zřízené obcí a statutárním orgánům právnických osob, jejichž zakladatelem je obec (Čmejrek, 2008, s. 36). Na výkon funkce zastupitele jsou vázané i povinnosti zúčastňovat se zasedání zastupitelstva a dalších orgánů obce, pokud je jejím členem, vystupovat jako veřejný funkcionář, jednat jako řádný hospodář s majetkem obce a vykonávat funkci ve prospěch dané obce a jejích občanů (Černohorský, 2018, s. 15).

Zastupitelstvo činí rozhodnutí v oblasti samostatné působnosti obce. Má povinnost se setkávat nejméně jedenkrát za 3 měsíce, ale zpravidla se schází dle potřeby, přičemž se musí scházet v územním obvodu obce. Zasedání obce jsou vždy veřejná, povinnost svolání má starosta obce a většinou je i řídí. Informace o místě, době a projednávaném programu zasedání vyvěsí obecní úřad na úřední desce obecního úřadu nejméně sedm dní před zasedáním. Zastupitelstvo je usnášeníschopné za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů, pokud tato podmínka není splněna předsedající zasedání ukončí a do 15 dnů proběhne zasedání náhradní. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který je zpřístupněn k nahlédnutí do 10 dnů po skončení zasedání na obecním úřadu (Čmejrek, 2008, s. 37-38).

Zastupitelstvo obce rozhoduje o záležitostech patřící do samostatné působnosti obce (především jde o schvalování rozpočtu, určování funkcí, stanovení počtu členů zastupitelstva a rady obce, zřizování a rušení výborů atd.) a záležitostech týkající se majetku (kam lze zařadit nabývání a prodej nemovitých věc, poskytování peněžních darů a dotací, uzavírání smluv týkajících se úvěrů, dotací a dluhů, rozhodování o vkladech peněžitých či nepeněžitých do právnických osob atd.). Mimo pravomocí vyhrazené zákonem má zastupitelstvo obce právo rozhodovat o dalších náležitostech obce pokud si tak vyhradí svým usnesením. (Černohorský, 2018, s. 15-16).

3.3.2 Rada obce

„Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §99).

Počet členů obce je vždy lichý v rozmezí 5 až 11 členů a zároveň nesmí překročit jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Pokud má zastupitelstvo obce méně než 15 členů, radu obce není možné volit, v tomto případě její pravomoci vykonává starosta. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a dalších členů volených z řad zastupitelstva obce. Pravomoci rady obce přechází na zastupitelstvo obce, pokud počet členů rady klesne pod 5 a zastupitelstvo obce počet členů nenavýší na nejbližším zasedání (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43-44).

K usnášeníschopnosti a vydání platného rozhodnutí nebo usnesení je potřeba přítomnost nadpoloviční většiny všech členů rady obce. Tato jednání jsou neveřejná a schází se dle potřeby. Ze svých schůzek pořizuje rada obce zápis, v němž je uvedeno počet zúčastněných členů, přijatá ustanovení a průběh a výsledek hlasování (Čmejrek, 2007, s. 44-45).

Mezi úkoly rady obce patří: vydávat nařízení obce, připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva obce, dle schváleného rozpočtu hospodařit, zřizovat a rušit komise rady obce, kontrolovat činnost obecního úřadu a stanovit jeho řád, ve věcech samostatné působnosti ukládat pokuty atd. (Černohorský, 2018, s. 17-18).

3.3.3 Starosta a místostarosta

Hlavním posláním starosty obce je zastupovat obec navenek. Mandát starosty obce je zvolen zastupitelstvem obce, jemuž je za výkon funkce odpovědný. Starosta zejména: svolává a zpravidla řídí schůze zastupitelstva a rady obce, odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu, objednává kontroly hospodaření obce, je odpovědný informovat o činnostech obce veřejnost, podepisuje právní předpisy atd.

Pokud není v obci tajemník zastává funkci zaměstnavatele pro zaměstnance obecního úřadu, stanoví jim plat, uzavírá a ukončuje pracovní poměry a v případě svěřeni radou obce rozhoduje o věcech přenesené působnosti (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 50-51). Pokud je starosta odvolán nebo se funkce vzdal jeho zástupcem je místostarosta. Zastupitelstvo může zvolit více než jednoho místostarostu, ti kteří jsou určeni zastupují starostu v době, kdy nevykonává svou funkci (Černohorský, 2018, s. 18).

3.3.4 Výbory a komise (orgány zastupitelstva a rady obce)

Zastupitelstvo obce má právo zřídit výbory jako své poradní, iniciativní a kontrolní orgány. Povinně jsou zřizovány minimálně tříčlenné výbory kontrolní a finanční. Kontrolní výbor zejména kontroluje usnesení zastupitelstva a rady obce. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Dalším povinným výborem je „výbor pro národnosti menšiny, pokud na území obce žije alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české a požádá-li o to spolek, zastupující zájmy národnostní menšiny“ (Černohorský, 2018, s. 17).

Počet členů výboru, jejichž počet je vždy lichý se scházejí dle potřeby a předsedou je člen zastupitelstva obce. Je potřeba nadpoloviční většina hlasů k přijetí usnesení, které se vyhotovuje písemně a následně je předloženo zastupitelstvu obce (Čmejrek, 2008, s. 46).

Rady si také mohou zřídit své iniciativní a kontrolní orgány nazývané komise. Komise předkládají radě doporučení, stanoviska a náměšky a za výkon své funkce jsou ji odpovědní. Na rozdíl od výborů mohou být komise v určitých věcech orgánem výkonným. Ve věcech výkonu přenesené působnosti, odpovídají starostovi obce (Balík, 2009, s. 79).

3.3.5 Obecní úřad a tajemník

„Obecní úřad tvoří starosta, který stojí v čele, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §109).

Obecní úřad vykonává úkoly v oblasti přenesené i samostatné působnosti. Samostatně plní úkoly uložené zastupitelstvem nebo radou obce a pomáhá výborům a komisím v rámci jejich činnosti. V rámci přenesené působnosti vykonává všechny agendy kromě věcí spadajících do působnosti jiného orgánu obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47).

Funkce tajemníka obecního úřadu se za zákona zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. V ostatních obcích je zřízení této funkce dobrovolné. Funkce tajemníka s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává starosta obce, kterému je tajemník odpovědný. Tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce, ale nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích (Černohorský, 2018, s. 19).

Tajemník zejména zabezpečuje výkon v oblasti přenesené působnosti, mimo záležitosti svěřené radě, určí platy zaměstnancům obce, vykonává úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo starostou obce a vydává spisový, skartační a pracovního řád obecního úřadu (Balík, 2009, s. 77).

3.4 Komunální volební systém

Svobodné volby a možnost výběru jsou jedním ze základních ukazatelů kvality demokracie, lze je definovat jako právně upravený proces ustanovující zastupitelské sbory jako představitele suverenity a samosprávy (Říchová, 2002, s. 131-132).

Volby jsou založeny na principu všeobecného, rovného, přímého volebního práva a během volebního období se prolíná právo aktivní (právo volit) a právo pasivní (právo kandidovat a být volen). V obecních volbách obě zmíněná volební práva nabývá osoba dosažením věku 18 let. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51-52).

Volební systém se dělí na dva základní volební principy, většinový a proporcionální. Ve většinovém volebním systému získává mandát kandidát s většinovým počtem hlasů v daném volebním obvodu. Hlavní výhodou většinového volebního systému je jeho jednoduchost a vysoká personalizace volby, ale tento systém nedostatečně odráží rozložení politických sil, což je hlavním úkolem voleb. Oproti většinovému volebnímu systému je systém proporcionální spravedlivý a dostatečně rozkládá politické síly, jelikož si voliči vybírají místo jednotlivých kandidátů mezi kandidátními listinami, tedy mezi politickými stranami. Tento systém je složitější, těžkopádnější a kandidáti jsou více závislí na stranických strukturách, což jsou jeho hlavní nevýhody (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 52-53).

3.4.1 Volební obvod

U volebních obvodů je důležitá jejich velikost, jež je určena počtem mandátů přidělených v konkrétním obvodu. Velikosti obvodů jsou rozdílné, členící se na tři kategorie: nízká s 2-4 mandáty, střední s 5-9 mandáty a vysoká s 10 a více mandáty. Čím je volební obvod větší, tím proporcionálnější volby jsou. Obce mohou tvořit více než jeden volební obvod. Nejméně 85 dnů před začátkem voleb mají zastupitelstva obce pravomoc vytvořit další volební obvody s podmínkou, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 5 členů zastupitelstva v obcích do 10 000 obyvatel, minimálně 7 členů zastupitelstva

v obcích s 10 001-50 000 obyvateli a alespoň 9 členů zastupitelstva v obcích nad 50 000 obyvatel (Balík, 2009, s. 92-94).

3.4.2 Forma kandidatury

Obecně platí, že forma kandidatury je závislá na typu volebního obvodu. Existují jednomandátové volební obvody, kde se používá personální kandidatura spočívající v rozhodování mezi jednotlivými kandidáty a vícemandátové volební obvody, v nichž volič rozhoduje mezi kandidátními listinami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 55).

Kandidátní listiny dělíme na přísně vázané, vázané a volné. Přísně vázané kandidátní listiny umožňují kandidujícím stranám volný výběr svých budoucích reprezentantů, jelikož volič nemá žádnou možnost měnit pořadí osob na kandidátní listině ani hlasovat pro kandidáty z odlišných listin. Společné pravidlo přísně vázaných a vázaných kandidátních listin je nemožnost volit kandidáty z různých listin, ale v případě vázaných kandidátních listin je voliči umožněno přeskakovat kandidáty a udělovat své preference. Principem volných kandidátních listin je svobodný výběr voliče napříč kandidáty z různých stran. „*Mandáty jsou rozdělovány stranám na základě poměru všech preferencí udělených kandidátům dané strany, v jejím rámci pak ale kandidátům, kteří obdrželi nejvíce preferenčních hlasů.*“ Tento typ se v České republice používá ve volbách do zastupitelstev obcí (Balík, 2009, s. 95-96).

3.4.3 Struktura hlasu

Strukturu hlasu vysvětlujeme jako formu transformace rozdílných politických preferencí voličů do jednotné podoby hlasování. Hlas jediný používaný u personální kandidatury v jednomandátových volebních obvodech a ve vícemandátových volebních obvodech s přísně vázanými kandidátními listinami. Vícenásobné hlasy jsou spojeny s otevřenými kandidátními listinami a v České republice se používají při volbách do zastupitelstev obce (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 56-57). Volič může volit tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být v obci zvoleno napříč kandidáty jednotlivých politických stran. Zároveň má právo hlasovat pro jednu politickou stranu jako celek (Čmejrek, 2008, s. 53).

3.4.4 Volební klauzule

Volební klauzule neboli uzavírací klauzule je zákonem stanovený minimální počet hlasů, kterého musí politický subjekt při volbách dosáhnout, aby byla zařazena do procesu

přerozdělování mandátů. Hlavní funkcí volební klauzule je zabránění přílišné fragmentaci zákonodárného sboru. Roku 2001 byla volební klauzule určena pro všechny druhy voleb na výši „5 % z celkového počtu hlasů ve volbách poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem kandidátů strany.“ Pokud ve volbách do zastupitelstva obce tuto hranici nesplní alespoň dvě kandidátky, snižuje se postupně vždy o 1 % až do uskutečnění uvedené podmínky. Kromě toho musí být zjištěno, zda bude tímto způsobem obsazena nadpoloviční většina mandátů, eventuálně je-li přidělený počet mandátů v obci vyšší než pět. V případě podání pouze jedné kandidátní listiny, ke klauzuli se nepřihlíží. (Balík, 2009, s. 98- 99).

3.4.5 Volební formule

Volební formule je matematický výpočet, jehož využití spočívá v převádění volebních výsledků na mandáty. Většinové volební formule jsou využívány v jednomandátových volebních obvodech a proporcionalní volební formule ve vícemandátových. V České republice se ve volbách do zastupitelstev používá proporcionalní volební formule, konkrétně d'Hondtova volební formule (Čmejrek & Bubeníček, Čopík, 2010 str. 58).

Metoda d'Hondtova dělitele je čistá metoda největšího průměru, kdy se počet platných hlasů, které politická strana obdržela vydělí celými čísly (1, 2, 3...). Podíl se následně seřadí podle velikosti až do počtu přerozdělovaných mandátů. Strana, která dosahuje největšího průměru, získá mandát jako první. D'Hondtova metoda favorizuje větší strany s větším počtem kandidátů (Říchová, 2002 s. 152).

3.5 Lokální politické stranictví

Politické strany mají v zastupitelské demokracii klíčovou úlohu, jelikož představují významný nástroj sjednocení společnosti a zajišťují základní fungování demokratického politického systému. Občané se v jednotlivých stranách sdružují, aby na základě svých názorů, zájmů, cílů a přesvědčení získali ve volbách co největší počet hlasů a podíleli se na moci (Čmejrek, 2008 s. 57).

Dle Říchové politické strany nejde jasně interpretovat kvůli rozdílnému kulturnímu, prostorovému, sociální a časovému rámci. Obecně se charakterizují jako „dobrovolné,

trvalé, otevřené organizace, jejichž členové mají společné představy a zájmy a usilují o politickou moc, které se snaží dosáhnout prostřednictvím voleb“ (Říchová, 2002 s. 89).

K vývoji politického stranictví došlo v rozvinutých zemích koncem 19. století a začátkem 20. století, kdy se dotvářeli moderní demokratické systémy, došlo k zavedení všeobecného volebního práva a dalším demokratickým reformám (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010 s. 65).

Lokální stranické systémy jsou ovlivněny velikostí obce. S růstem velikosti obce se zapojení nezávislých snižuje. Ve větších městech je většina zastupitelských mandátů obsazena stranami, které se vyskytují na národní úrovni v poslanecké sněmovně. Neparlamentní politické subjekty nejsou ve velkých městech výjimkou, přesto nejsou příliš silně zastoupeny. V malých obcích obvykle tento systém funguje opačně, kde početnější obsazení zaujímají nezávislá sdružení a další lokální politické subjekty (Čmejrek a kol., 2009, s. 14). Zpravidla v obcích do 2000 obyvatel se objevují celostátně působící strany s neúplným spektrem a v obcích do 1000 obyvatel se mnohdy nevyskytují vůbec a působí zde pouze nezávislá sdružení. Častým jevem je i skutečnost, že stranické organizace, existující v menších obcích, mají leckdy se „svými“ parlamentními stranami málo společného (Čmejrek, 2008, s. 61-62).

3.5.1 Fenomén politické nezávislosti

Pro českou politickou scénu na obecní úrovni je typické početné zastoupení nezávislých kandidátů a jejich sdružení, ať už jako hlavní způsob formování politických stran nebo jako jejich doplňující článek (Čmejrek, 2008, s. 64). Obecně se u sdružení nezávislých kandidátů nepředpokládá organizační stabilita a kontinuita politického působení. Nezávislí členové a jejich sdružení jsou u voličů oblíbeni díky své „nezávislosti a nestrannosti“ a jsou lépe přijímány oproti celostátním politickým stranám, které jsou některými voliči chápány pejorativně (Balík, 2009, s. 198).

Kandidující občané často za nezávislostí skrývají taktický kalkul a ve skutečnosti představují záložní kandidátku některé z velkých stran, což je považováno za největší problém pojící se s nezávislými kandidáty a jejich sdruženími. Tento jev se děje především z důvodu neschopnosti bez nezávislých sestavit kandidátní listu, a již zmíněné oblíbenosti nezávislých kandidátů voliči (Čmejrek, 2008, s. 65-67).

Volební strana nezávislých kandidátů nebo sdružení nezávislých kandidátů mají povinnosti připojit ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími jejich kandidaturu (Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

Tabulka 2 - Počty podpisů na peticích podporující kandidaturu nezávislých kandidátů a nezávislých sdružení

Obec, městská část, městský obvod, volební obvod	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech	
	pro nezávislé kandidáty	pro sdružení nezávislých kandidátů
	z počtu obyvatel obce, městské části, městského obvodu, volebního obvodu	
do 500 obyvatel	5%	7%
nad 500 do 3000 obyvatel	4 %, nejméně 25	7%
nad 3000 do 10 000 obyvatel	3 %, nejméně 120	7%
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	2 %, nejméně 600	7%
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	1 %, nejméně 1000	7%
nad 150 000 obyvatel	0,5 %, nejméně 1500	7%.

Zdroj: vlastní zpracování dle Zákona o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001 Sb.

3.6 Komunální konfliktní linie

Komunální konfliktní linie představují konflikt dvou a více skupin skupin ve společnosti s odlišnými zájmy a postoji. Tento střet názorů řeší skrze vytváření politických subjektů a následné vynášení těchto stanovisek, úsudků a smýšlení na politickou scénu. Spory mezi zmíněnými skupinami můžeme nazývat konfliktní linií až v případě vyústění v trvalý otevřený konflikt představující politický problém, jenž napomáhá profilaci relevantních politických stran. Konfliktní linie se často týká sociální, národnostní či etické struktury, jelikož tato struktura je v České republice téměř stejnorodá, převládá socioekonomická konfliktní linie, neboli rozpor levice proti pravici (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125). Dle Čmejřka a kol. mezi nejobvyklejší konflikty patří rozpory mezi starousedlíky a přistěhovalci, občany a chataři nebo rozdílné názory v souvislosti s historií nebo etnicitou dané obce (Čmejrek a kol., 2009, s. 33-35). Konfrontace může vzniknout i kvůli rozdílné vizi rozvoje obce. Tato náchylnost vzniká v developersky exponovaných obcích, jelikož mají zatíženou místní infrastrukturu kvůli rychlému nárůstu obyvatel během krátkého časového období. Důsledkem je velký tlak místních obyvatel, i nově příchozích na zastupitelstvo, aby zajistilo vybudování dostatečné infrastruktury a zabezpečilo kvalitnější vybavení obce. Místní zastupitelstvo často nestačí na dané požadavky rychle reagovat

a tlakem okolí se může dostat do bezvýchodných situací, čímž dává prostor pro vytvoření konfliktu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 127).

Na komunální politické úrovni platí, že čím menší je velikost obce, tím menší je prostor pro vznik politických rozporů na základě ideologicky odlišných názorů. Konflikty ve větších obcích se projevují běžným způsobem a to konfrontací dvou či více politických stran nebo konfrontací, která nemá zřetelnou institucionální podobu. Ta se projevuje zejména výskytem rozdílných představ občanů o prioritách a řešeních konkrétních projektů obce (Čmejrek a kol., 2009, s. 33). V malých obcích se místo zásadních rozporů v politických ideologických přesvědčení považují za nejčastější konflikty spíše neshody v osobních vztazích (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125). V nejmenších obcích je překonávání konfliktů chápáno jako úkol starosty, který musí oslovit a odhadnout vhodné kandidáty do budoucího zastupitelstva obce. Prioritou je, aby zastupitelstvo bylo zastoupené lidmi různých věkových kategorií, profesí, dokázali komunikovat, vytvářet kompromisy a společně vykonstruovat nejlepší řešení dané situace pro jejich obec (Čmejrek a kol., 2009, s. 35-36).

3.7 Komunální politické koalice

Politický subjekt po zvolení do zastupitelstva dosáhne moci, v případě získání nadpoloviční většiny hlasů. Tento jev je v prostřední volebního systému poměrného zastoupení spíše vzácný, proto minimálně dva a více politických subjektů uzavírají za účelem získání nadpoloviční většiny mandátů koalice neboli spojenectví. Způsoby uzavírání koalic je jeden z hlavních předmětů zkoumání politické vědy. Sestavování koalic je typické spíše pro vyšší vládní úroveň, přesto se týká i menších obcí, kde jsou často omezovány pouze pro volbu členů rady, starosty a místostarosty (Balík, 2009, s. 187).

3.7.1 Typologie koalic dle Balíka

Typologii koalic lze obecně dělit dvě hlavní kategorie, minimální vítězné a nadměrné. Toto rozlišení je možno považovat za dostatečné, přesto vypovídá pouze o míře soutěživosti a nedokáže rozlišit další charakteristiky spojené s politickou kulturou, neboť opomíjí krajní situace sestavování koalic. Například koalice se vytvoří z dvou největších ideových protivníků, kdy se opozice skládá z menších subjektů nebo vznikne všestranná koalice, kdy v opozici není nikdo. Tudiž nám nestačí prvotní dělení, ale je potřeba koalice třídit dvouúrovňově. První typ je třída koalic založená na počtu aktéru respektive mandátů.

Do druhé skupiny spadá typ založený na ideové vzdálenosti prvků uvnitř systému a následně na počtu aktérů (Balík, 2009, s. 188).

Minimální vítězná ideově propojená koalice se skládá z tolika členských subjektů, kolik je potřeba k nadpoloviční většině členů. Tento druh koalice je považován z hlediska racionální volby a z hlediska optimálnosti ideové propojenosti nejrozumnějším východiskem povolební situace. Zároveň podporuje soutěživost stranického systému, čímž poskytuje voličům značnou šanci na změny politiky způsobené rozdílnými volebními výsledky v následujících volbách. V tomto modelu se aktéři snaží maximalizovat politický vliv při vynaložení co nejmenší energie (Balík, 2009, s. 190)

Minimální vítězná ideově nepropojená koalice je tvořena z nejmenšího možného počtu mandátů postačující k většině, která je ideově nepropojená, tvořena subjekty z protilehlé politické škály a opozici tvoří více politických subjektů. „*Je označována jako koalice minimální vítězná ideově nepropojená.*“ První situací, při níž nejčastěji založen tento druh koalice je neschopnost vítěze voleb utvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici, jelikož se nechce spojit s jejich hlavním a největším protivníkem. Proto zvolí možnost oslovit menší a ideově vzdálenější stranu. V druhé situaci ideově propojená koalice není vytvořena z personálních důvodů (Balík, 2009, s. 191).

Velká koalice není charakterizována principem většiny, nýbrž je definována ideově. O velkou koalici se jedná v případě spolupráce dvou převládajících politických aktérů, jejichž idea je opakem. Za určité situace není výjimkou spolupráce těchto stran i s ostatními, menšími subjekty. Pro označení velké koalice je podmínkou, aby opozici zaujímaly alespoň dva ideově neslučitelní a relevantní odpůrci. Častým důvodem vytváření zmíněných koalic je předpoklad dlouhodobé spolupráce, přesahující nejméně jedno volební období. Avšak nejčastější příčinou vzniku je omezit opozici ve vydávání určitých rozhodnutí (Balík, 2009, s. 191-192).

Nadměrná ideově propojená koalice je jedinečným druhem politické koalice a nutnou součástí pro její vznik a fungování jsou dvě skutečnosti. Je potřeba existence alespoň jednoho nadbytečného člena, bez něhož by koalice disponovala většinou hlasů. Druhou skutečností je ideová shoda spolupracujících politických subjektů. Tento druh koalice se zejména vytváří v systémech, kde je pro rozhodnutí potřeba nadpoloviční většina všech zástupců, nikoli jen přítomných. Také vzniká v systémech, kde je spojená jednotná opozice a zároveň by minimální vítězná koalice získala nejmenší nutnou většinu (Balík, 2009, s. 192–193).

Nadměrná ideově nepropojená koalice je výjimečným typem a její charakteristika se shoduje s nadměrně ideově propojenou koalicí, odlišnost však nacházíme v ideovém přesvědčení členů. Nadměrně ideově nepropojenou koalici nalzáme na pomezí koalice široké a velké a podobá se koalici minimálně vítězně ideově nepropojené, s podmínkou přítomnosti nejméně jednoho postradatelného člena. I v tomto případě se předpokládá výskyt více politických subjektů v opozici, přičemž přinejmenším jeden z nich se vyskytuje na ideovém spektru mezi dvěma aktéry v koalici (Balík, 2009, s. 194).

Široká koalice je definována jako koalicí spojující všechny podstatné politické síly, přičemž obvykle v opozici setrvává jeden subjekt z ideologických důvodů. Široká koalice se skládá z dvou a více členů, musí v ní figurovat více subjektů nezbytných k získání nadpoloviční většiny hlasů a mimoto je potřeba, aby zastávali různá ideologická přesvědčení, a přesto jsou schopni spolupracovat. Hlavním záměrem pro vytvoření široké koalice je zapojení co největšího počtu politických subjektů do společné odpovědnosti. Druhým důvodem vzniku je motiv „společného nepřítele“, kdy snaha vyřadit tohoto aktéra je silnější, než ideologické rozpory mezi spojujícími se subjekty (Balík, 2009, s. 194-195)

Všestranická koalice je typem nadměrné koalice, kdy se na formování exekutivy podílí všechny relevantní politické subjekty a žádná nebude stát mimo koalici. Hlavní strategií těchto koalic spočívá v pragmatickém myšlení. Všichni voliči budou spokojeni, jelikož každý se najde v koalici svého zástupce. Na komunální úrovni by široké a všestranické koalice měli představovat jednotnost a pospolitost, která nesmí být ohrožena stranickými spory a rozdílnými zájmy (Balík, 2009, s 195-196).

3.7.2 Typologie koalic dle Petra Jüptnera

Při zkoumání komunální politiky Jüptner usoudil, že zmíněná úroveň politického systému nevykazuje jednotné znaky a nelze na ni nahlížet jako na jeden celek. Pro vyhledávání shodných rysů těchto systémů rozdělil Jüptner komunální politické systému do čtyř kvalitativně různých skupin, odlišující se od sebe především svojí velikostí (Jüptner, 2004, str. 82-83).

Nejmenší obec (NO) je prvním typem a spadají sem všechny obce s počtem obyvatel kolem 1700. Je charakteristické, že v těchto obcích kandidují zejména kandidáti nezávislí a jejich sdružení. Politické strany zde vystupují zřídka, formulují se zejména těsně před volbami a podporu od obyvatel mají často minimální. Obyvatelé malých obcí preferují nezávislé kandidáty a politické strany mnohdy chápou jako „nutné zlo“ a zdroj sporů, hádek

a nedorozumění. Vzhledem k tomu, že jakékoliv ideologické smýšlení kandidátů a případných zastupitelů je obyvateli chápáno negativně, je vše založeno na selském rozumu, osobních vztazích a individuálních zájmech. V nejmenších obcích je starosta neuvolněn a rada se nevolí, tudíž často neexistují důvody a snaha, proč bojovat o moc (Jüptner, 2004, str. 83-87).

Obec menší a střední velikosti (MSO) splňuje počet obyvatel od 1701-9000. V obcích této velikosti se láme počet mezi politickými stranami a nezávislými kandidáty. Zpravidla s růstem počtu obyvatel politické strany převládají nad nezávislými kandidáty, přičemž je nutné zdůraznit, že do množiny „politické strany“ spadají i sdružení nezávislých kandidátů nebo regionální strany a zvolení kandidáti politických stran jsou převážně politicky neorganizovaní. Voliči se rozhodují podle osobností na kandidátních listinách a není příliš rozhodující, za jakou stranu kandidují. Koalice jsou ve formě uzavřené a neformální velké koalice a jednotliví aktéři nejsou útoční a vládnou formou kompromisů. Opozici v tomto případě nejsou chápáni v pravém slova smyslu představitelé lokálně alternativního programu, ale označuje spíše politická seskupení mimo exekutivní koalici (Jüptner, 2004, str. 87-91).

Obec větší a střední velikosti (VSO) se velikostně pohybuje mezi 9001-45000 obyvateli. Nad nezávislými kandidáty, kteří se vzhledem ke složitým podmínkám ve větších a středních obcích téměř nevyskytují, dominují politické strany, jejichž kandidáti jsou zejména registrovaní členové. Pro tuto skupinu je typický „polosoutěživý systém“, kdy exekutivní místa jsou obsazována s ohledem na výsledky voleb a míra soutěživosti je snížena v mezivolebním období. V této skupině se nejčastěji zakládají tzv. velké koalice nezahrnující celé politické spektrum. Tvorba koalice je důležitá, jelikož na jejím základě je volena rada obce, starosta obce a jeho nástupci. Nicméně předvolební koalice se ve větších a středních obcích vytváří pouze výjimečně (Jüptner, 2004, str. 87-95).

Největší obce (NM) jsou posledním typem a musí splňovat hranici minimálně 45000 obyvatel. Zásadním představitelem jsou územně členěna statutární města, kterých se na území České republiky nachází 27, včetně hlavního města Prahy. V největších obcích jednoznačně převládají politické strany, nezávislí kandidáti a jejich sdružení se v těchto typech komunálních systémů neobjevují. Je zde výrazný počet straníků většina bezpartijních spadá do regionálně-komunálních politických stran. Politický systém je soutěživý a důležitou roli má vláda i opozice. Mezi politickými aktéry nastávají rozepře a spory, jelikož posty zastupitelů v největších městech jsou uvolněné, dochází se přerozdělování

vyšších finančních prostředků a neúspěšnějších komunální politici na této úrovni mají šanci vstoupit do parlamentní politiky. Sestavování koalic je v největších městech samozřejmostí a výjimkou nejsou ani koalice předvolební. Koalice usilují o získání nadpoloviční většiny zastupitelských mandátů a následné obsazení městské rady a jmenování do funkce primátora či starosti svého straníka. Největší překážkou pro vznik koalice je ideologická rozdílnost mezi politickými stranami (Jüptner, 2004, str. 95-98).

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika města Sedlice

Město Sedlice se nachází v severozápadní části Jihočeského kraje v okrese Strakonice, přibližně deset kilometrů jihovýchodně od města Blatná. Leží na jihovýchodním svahu brdského výběžku, oddělujícího blatenskou kotlinu od horažďovické pánve. Protíná ji silnice I/20 z Karlových Varů do Českých Budějovic a železniční trať Březnice-Strakonice. Sedlice se rozkládá na 3051,95 hektarech půdy s hustotou osídlení 43,51 obyvatel na 1km². Nadmořská výška dosahuje 512 m.

Správní území města Sedlice se skládá ze 4 katastrálních území, jedná se o katastrální území Sedlice u Blatné, Němčice, Mužetice a Holušice u Mužetic. Na správním území se nachází celkem 5 sídel - Sedlice, Němčice, Holušice, Mužetice, Důl. Od 10. října 2006 byl obci vrácen status města (www.mestosedlice.cz)

4.1.1 Historie města

Na katastru území města Sedlice byl učiněn nejstarší historický nález u místního nádraží. Jednalo se o kamenný kopytovitý klín z mladší doby kamenné. Bylo prokázáno, že území bylo osídleno v době železné, v období kultury halštatské.

Ve středověku osada Sedlice patřila do staré aglomerace na Božeňsku, jež zahrnovala oblast dnešního Blatenska, Březnicka a Rožmitálska. První písemné prameny z let 1352-1399 uvádí majitele Sedlice rod Bavorů ze Strakonice.

V době husitských válek bylo celé Blatensko včetně Sedlice ušetřeno válečných pohrom. Od poloviny 15. století patřila Sedlice Mikulášovi Kaplířovi ze Sulevic. Roku 1539, kdy byl majitelem Sedlice Adam Řepický ze Sudoměře byla Sedlice povýšena na město a současně získala městský znak, právo pečetit zeleným voskem a privilegia s týdenním trhem a trhy výročními.

Obrázek 1 - oficiální znak města Sedlice



Zdroj: www.mestosedlice.cz

Po hospodářském rozvoji v 16. století, roku 1551 převzala po svém bratrovi Adamu Řepickému Sedlici s veškerým majetkem jeho sestra Kateřina, provdaná za Zdeňka ze Šternberka. Sedlice byla následně majetkem Šternberků až do roku 1708. Podle zápisů v matrice faráře Horacia zemřelo na mor v roce 1680 v Sedlici 95 osob. Roku 1753 vyženil Sedlici nejvyšší maršálek August kníže z Lobkovic a připojil ji k nedaleké Drhovli. Lobkovicové drželi Drhovli se Sedlicí až do konce 20. století.

Do 1. světové války odešli ze Sedlice všichni bojeschopní muži, z nichž se 53 nevrátilo zpět. Sedličtí občané dne 30. října 1918 uvítali vznik samostatného státu oslavou za účasti všech místních vlasteneckých spolků.

Koncem 2. světové války 16. března 1945 dorazila do Sedlice ustupující jednotka německé okupační armády. První zpráva o blížících se amerických vojscích pak přišla 6. května 1945, kdy osvobozují nedaleký Písek. O den později projíždí jednotka americké armády připravenou slavobránou do Sedlice. Dne 11. května vjíždí do města též jednotka sovětské armády a usazuje se na linii styku obou armád procházející katastrem obce (www.mestosedlice.cz).

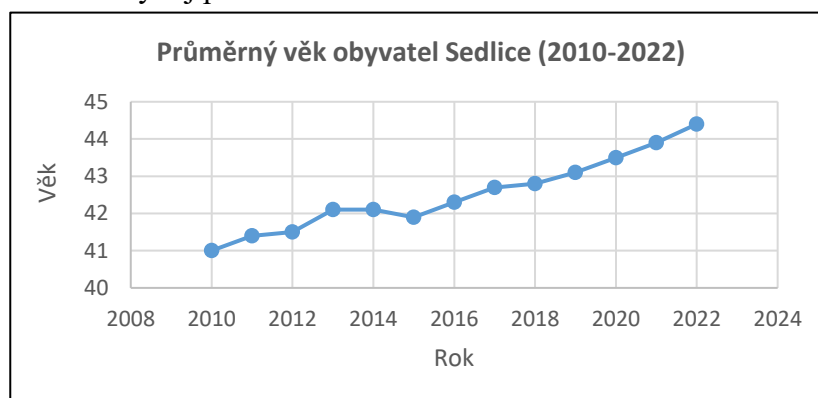
4.2 Demografická analýza

4.2.1 Struktura obyvatelstva

K 1. 1. 2022 žilo v Sedlici celkem 1261 obyvatel z toho 50,4 % žen a 49,6 % mužů, jejich průměrný věk byl 44,5 let.

Graf č. 1 znázorňuje vývoj průměrného věku obyvatel města Sedlice. Z vykreslené rostoucí křivky je patrné, že každý rok se průměrný věk zvyšuje. V roce 2010 byl průměrný obyvatel města starý 41 let, do roku 2022 stoupl průměrný věk o 3,5 roku. Zmíněná skutečnost je důsledkem nižší porodnosti.

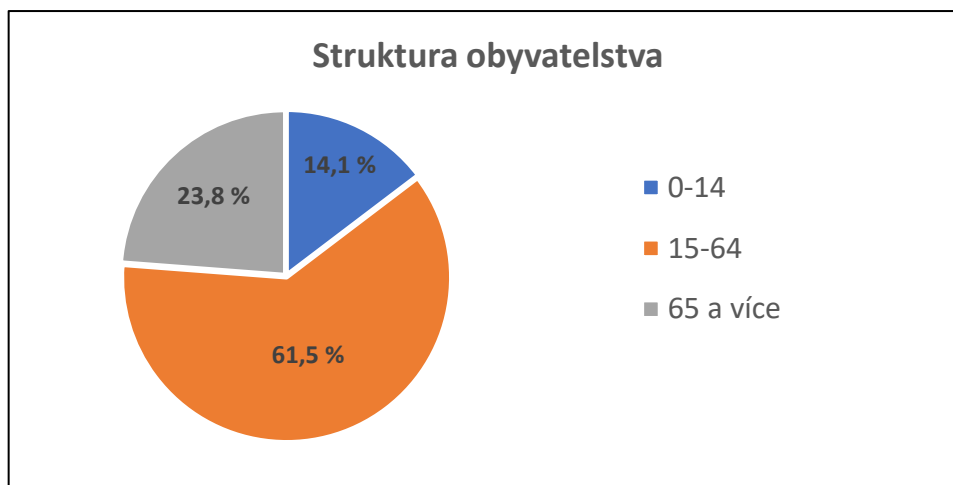
Graf 1. Vývoj průměrného věku v Sedlici v letech 2010-2022



Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Na grafu č. 2 lze vidět procentuální zastoupení tří věkových skupin z nejaktuálnějšího zdroje z roku 2021. Největší zastoupení (776 obyvatel) zde má obyvatelstvo ve věku 15–64 let. Senioři, tedy lidé nad 65 let, zastávají druhou nejpočetnější skupinu (300 obyvatel). A na pomyslném třetím místě se nacházejí děti do 14 let (185 obyvatel).

Graf 2: Struktura obyvatelstva dle věku

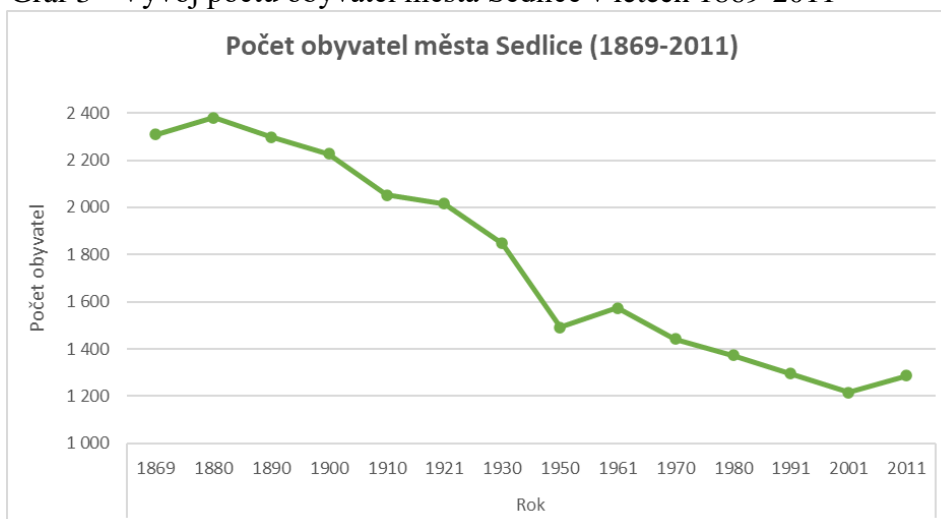


Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.2.2 Počet obyvatel

Od roku 1869 do konce minulého století má počet obyvatel v městě Sedlice klesající charakter. Z grafu č. 3 zachycující zmíněné období je tento trend patrný. Významné poklesy zaznamenáváme zejména v poválečných obdobích. Nejvyšší hodnota 2380 obyvatel je zachycena v roce 1880, zato nejméně obyvatel (1216) se v Sedlici vyskytovalo v roce 2001. Tedy za jedno století klesl počet obyvatel ve městě téměř o polovinu.

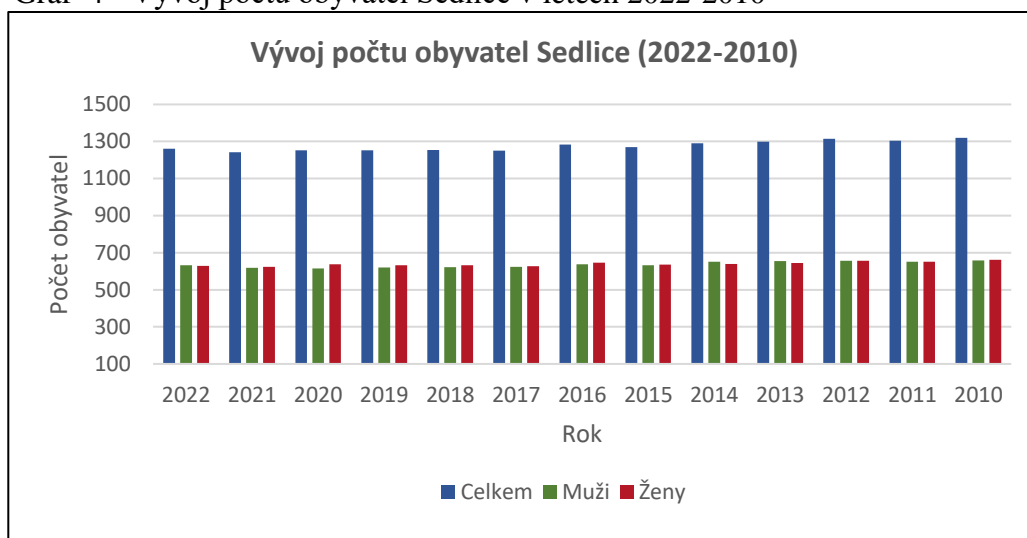
Graf 3 - Vývoj počtu obyvatel města Sedlice v letech 1869-2011



Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Graf č. 4 vykresluje vývoj počtu obyvatel za posledních 12 let, v němž je znázorněn i podíl mužů a žen žijících v obci v daném roce. Počet obyvatel má od roku 2010 mírnou klesající tendenci. V roce 2021 obývalo město nejméně obyvatel - 1252, z toho 615 mužů a 637, zatímco v roce 2010 žilo v Sedlici celkem 1319 lidí, z toho 658 mužů a 661 žen. Rozdíl v počtu žijících mužů a žen v Sedlici není téměř patrný, nicméně v průměru Sedlici za posledních 12 let obývá více žen.

Graf 4 - Vývoj počtu obyvatel Sedlice v letech 2022-2010



Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.2.3 Pohyb obyvatelstva

Tabulka č. 3 znázorňuje pohyb obyvatelstva města Sedlice v letech 2016-2021. Celkový přírůstek/úbytek patří k ostatním základním demografickým ukazatelům a k jeho výpočtu je nutný přirozený přírůstek/úbytek. Přirozený přírůstek/úbytek značí počet narozených osob minus počet zemřelých osob. Celkový přírůstek/úbytek vypočteme jako přirozený přírůstek/úbytek plus počet přistěhovalých minus vystěhovalých osob. Z celkové tabulky je zřejmé, že za poslední roky je v obci Sedlice pohyb obyvatelstva minusový, nejvyšší celkový i přirozený úbytek zaznamenáváme v roce 2016.

Tabulka 3 - Pohyb obyvatelstva v obci Sedlice 2016-2021

Pohyb obyvatel	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Živě narození	11	6	13	15	14	6
Zemřelí	11	19	12	16	12	21
Přistěhovalí	32	29	32	23	32	17
Vystěhovalí	20	26	33	24	21	35
Celkový přírůstek/úbytek	12	-10	0	-2	3	-33
Přirozený přírůstek/úbytek	0	-13	1	-1	2	-15

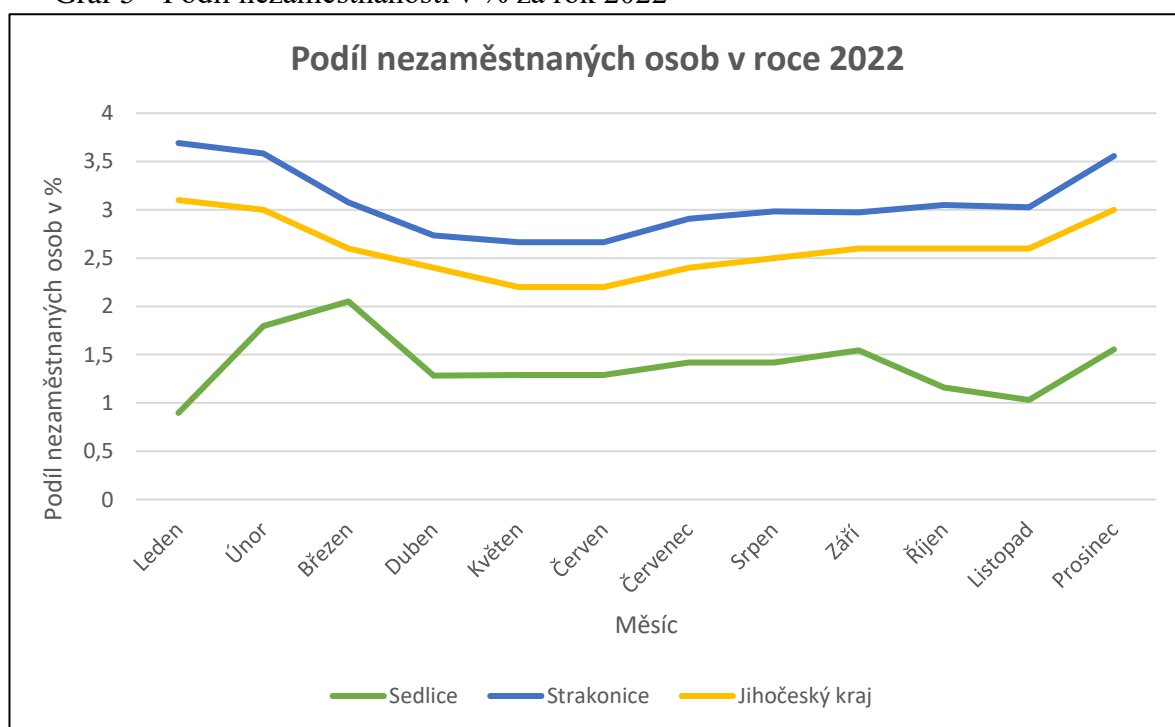
Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

4.3 Socioekonomické ukazatele

4.3.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je primárním socioekonomickým ukazatelem. K jejímu výpočtu je nutné znát počet obyvatel na daném území ve věku od 15 do 64 let a počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání na daném území ze stejné věkové kategorie. Podílem těchto dvou informací je zjištěn rozsah nezaměstnanosti. V následujícím grafu č. 5 lze pozorovat vývoj nezaměstnanosti Sedlice za rok 2020 v porovnání s okresním městem Strakonice a Jihočeským krajem. Jihočeský kraj je umístěn na 5. místě nejnižší nezaměstnanosti v ČR v porovnání s ostatními kraji. Z grafu lze vyvodit, že Sedlice se v průběhu sledovaného období držela pod průměrem Strakonice i Jihočeského kraje. Strakonice měly téměř každý měsíc okolo 0,5 % vyšší nezaměstnanost než celý Jihočeský kraj. Za sledovaný kalendářní rok pouze v březnu přesáhla nezaměstnanost v Sedlici hodnotu 2 %. Nejnižší nezaměstnanosti ve městě za rok 2022 bylo dosaženo v lednu, kdy hodnota nedosáhla ani na 1 %. Velmi nízká nezaměstnanost je zapříčiněna dobrou dostupností okolních větších měst a blízká vzdálenost krajských měst České Budějovice a Plzeň.

Graf 5 - Podíl nezaměstnanosti v % za rok 2022



Zdroj: vlastní zpracování dle www.mpsv.cz

4.3.2 Podnikatelské subjekty

V Sedlici je zaregistrováno celkem 260 podnikatelských subjektů, z toho 122 se zjištěnou aktivitou. Podle tabulky č. 4 mají největší zastoupení aktivní subjekty zaměřené na průmysl (26) dle dostupných dat k 31.12.2021. Po průmysl je struktura aktivních podniků zaměřena na zemědělství, lesnictví, rybářství (18) a velkoobchod, maloobchod a údržbu motorových vozidel (18).

Tabulka 4 - Počet podniků dle činnosti

Podniky se zjištěnou aktivitou	
Zemědělství, lesnictví, rybářství	18
Průmysl celkem	26
Stavebnictví	14
Velkoobchod a maloobchod a údržba motorových vozidel	18
Doprava a skladování	6
Ubytování, stravování a pohostinství	4
Informační a komunikační činnosti	0
Peněžnictví a pojišťovnictví	0
Činnosti v oblasti nemovitostí	1
Profesní, vědecké a technické činnosti	14
Administrativní a podpůrné činnosti	2
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2
Vzdělávání	3
Zdravotní a sociální péče	1
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	2
Ostatní činnosti	8
Celkem	122

Zdroj: vlastní zpracování dle www.mpsv.cz

Mezi největší zaměstnavatelské subjekty patří Sedlická strojírna s.r.o., zabývající se dřevařskou technologií, strojírenskou výrobou, obráběním, dopravníky a jednoúčelovými stroji a Agro Sedlice a.s. provozující zemědělskou činnost. Obě zmíněné firmy zaměstnávají okolo 50 zaměstnanců. Základní škola a Materská škola T. G. Masaryka Sedlice má přibližně 25 zaměstnanců. Úřad práce aktuálně nenabízí žádná volná pracovní místa v obci.

4.3.3 Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost v obci Sedlice je zabezpečena autobusovou a vlakovou dopravou. Na hlavní průtahu obcí se nachází dvě autobusové zastávky - Sedlice škola a Sedlice náměstí. Do Blatná, vzdálené od Sedlice 7 kilometrů, vede ve všední den 24 přímých autobusových spojů. Do okresního města Strakonice a nedalekého Písku je zřízeno přibližně 12

autobusových spojů. Městem vede železniční trať Březnice–Strakonice, v jízdním řádu pro cestující označená číslem 203, je jednokolejná regionální trať vedoucí z Březnice přes Blatnou do Strakonice. Tuto dopravu objednává Jihočeský kraj a provoz zajišťují České dráhy. Městem projíždí na oba směry osobní vlak každé dvě hodiny od 05:00 do 23:00 hodin (www.idos.idnes.cz)

4.3.4 Občanská vybavenost

Občanské vybavení města Sedlice je místního charakteru a slouží výhradně pro uspokojení potřeb obyvatelům obce a jeho osad. Pro děti a mládež je k dispozici mateřská a základní škola. Hlavním objektem pro kulturní vyžití je místní Sokolovna, kde se pořádají plesy, divadla a ostatní kulturní a společenské aktivity. V Sedlici nechybí ani kino, které promítá jedenkrát týdně. V rámci sociálních služeb a péči o rodinu se přímo na náměstí vyskytuje Dům s pečovatelskou službou Sedlice.

Pro obstarání základních a ostatních potřeb pro občany se v Sedlici vyskytují dva obchody s potravinami, benzinová pumpa, pošta, kadeřnictví, dvě restaurační zařízení, čalounictví, obchod s požární ochranou, stánek se zmrzlinou a pražírna kávy. Co se týče zdravotních služeb, figuruje zde zdravotní středisko pouze s obvodními lékaři. Sedlice je obec s pověřeným obecním úřadem a veřejnou správu a samosprávu vykonává v budově městského úřadu, kde se mimo jiné nachází i knihovna.

Pro sport či rekreaci je v Sedlici zřízeno fotbalové hřiště, víceúčelové tartanové hřiště v areálu základní školy, tenisové kurty, dětské hřiště pro nejmenší v prostorách mateřské školy, dětské hřiště pro mládež s víceúčelovým hřištěm a oválem pro jízdu na kolečkových bruslích a hřiště pro seniory umístěné poblíž domu s pečovatelskou službou.

4.3.5 Spolky a zájmové skupiny

Pro volnočasovou činnost v Sedlici figuruje několik spolků - Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecký spolek Trchov, Myslivecký spolek Mužetice, sportovní klub Sokol Sedlice a Český svaz žen Sedlice. Tyto spolky kromě své vlastní činnosti pořádají nebo se podílí na různých kulturních akcích, jako jsou plesy, zábavy, výstavy, dětské dny, pálení čarodějnic, masopustní průvody a další akce. Doménou v obci je tradiční Sedlická krajka, pořádající kurzy paličkování pro začátečníky i pokročilé. V rámci krajky město organizuje v sudých letech Krajkářské slavnosti Sedlice (www.mesto-blatna.cz).

4.4 Charakter a struktura zástavby

Město Sedlice situuje výrazný veřejný prostor do středu samotného sídla, nyní se jedná o náměstí T. G. Masaryka. Toto veřejné prostranství společně s procházející komunikací tvoří základní faktory ovlivňující charakter a strukturu zástavby. Komunikace, stejně jako veřejné prostranství, je obklopeno venkovskými usedlostmi, jejichž štíty jsou orientovány směrem ke komunikaci případně směrem do veřejného prostranství. Budovy jsou nejčastěji obdélníkového tvaru a společně s hospodářskými částmi tvoří tvary „U“ nebo „L“. Pozemky v centrální části sídla jsou malého rozměru, tudíž lze identifikovat vysokou intenzitu zastavěných pozemků (www.mesto-blatna.cz)

Obrázek 2 - Letecký pohled Sedlice



Zdroj: www.mapy.cz

4.4.1 Funkční prostředí celého území

Obec Sedlice má primárně obytnou funkci doplněnou o odpovídající občanské vybavení. Funkční uspořádání osad je rovněž zaměřeno zejména na obytnou funkci.

Jak lze vypořádat z tabulky č. 4, z 1828,2 hektaru zemědělské půdy je většina orná půda (1453,2 ha) a nezemědělskou půdu (122,4) tvoří zejména lesní pozemky (959,5)

Tabulka 5 - Plocha území a druh plochy města Sedlice

Nezemědělská půda (v ha)				
Celkem	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zastavěná plocha a nádvoří	Ostatní plochy
1224,4	959,5	74,7	37,8	152,4

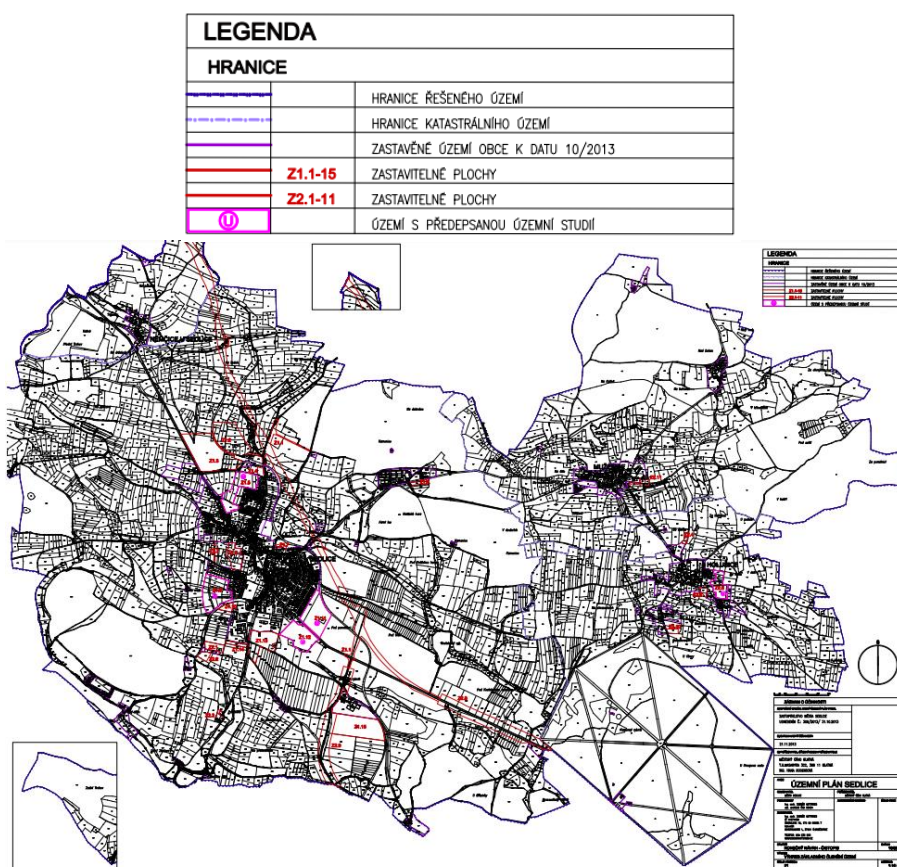
Nezemědělská půda (v ha)				
Celkem	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zastavěná plocha a nádvoří	Ostatní plochy
1224,4	959,5	74,7	37,8	152,4

Zdroj: vlastní zpracování dle www.mesto-blatna.cz

4.4.2 Územní plán

Územní plán vymezil celkem 26 zastavitelných ploch. Zastavitelné plochy Z.1.1 – Z.1.15 byly převzaty z předchozího územního plánu. Nad rámec těchto ploch byly vymezeny další zastavitelné plochy Z.2.1 – Z.2.9 Plochy pro rozvoj bydlení na plochách smíšených obytných jsou navrženy v návaznosti na hranici zastavěného území.

Obrázek 3 - Územní plán Sedlice



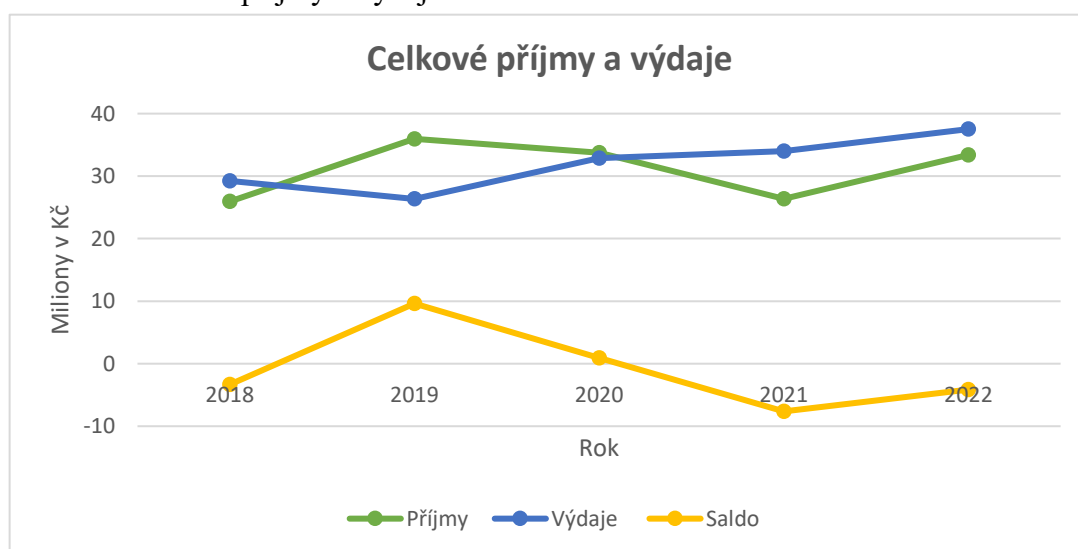
Zdroj: www.mesto-blatna.cz

4.5 Rozpočet obce

Rozpočet je finanční plán sloužící k finančnímu a hospodářskému řízení subjektu. Jeho základním úkolem je co nejefektivnější využití finančních zdrojů. Je tvořen na jedno rozpočtové období neboli kalendářní rok. Skládá se z příjmů a výdajů, rozdíl mezi nimi nazýváme přebytek, pokud příjmy převyšují nad výdaji. V případě, že výdaje převyšují nad příjmy jedná se o schodek. Ideální stav nastává v případě rovnosti příjmů a výdajů, tento jev nazýváme vyrovnaný rozpočet (Lorenc, 2021, str. 9)

Dle grafu č. 6 má město Sedlice od roku 2018 do roku 2022 rozpočet ve schodku 4,5 milionu Kč. Od tohoto roku město hospodaří průměrně s 30 miliony korun českých každý rok. Nejhorší struktura salda za jednotlivé období je z roku 2021 (schodek rozpočtu přes 7,5 milionu korun). Naopak nejúspěšnějším obdobím v rámci obecního rozpočtu byl rok 2019, kdy za sledované období přebytek vyšplhal na 9 616 850 korun.

Graf 6: Celkové příjmy a výdaje v letech 2018-2022

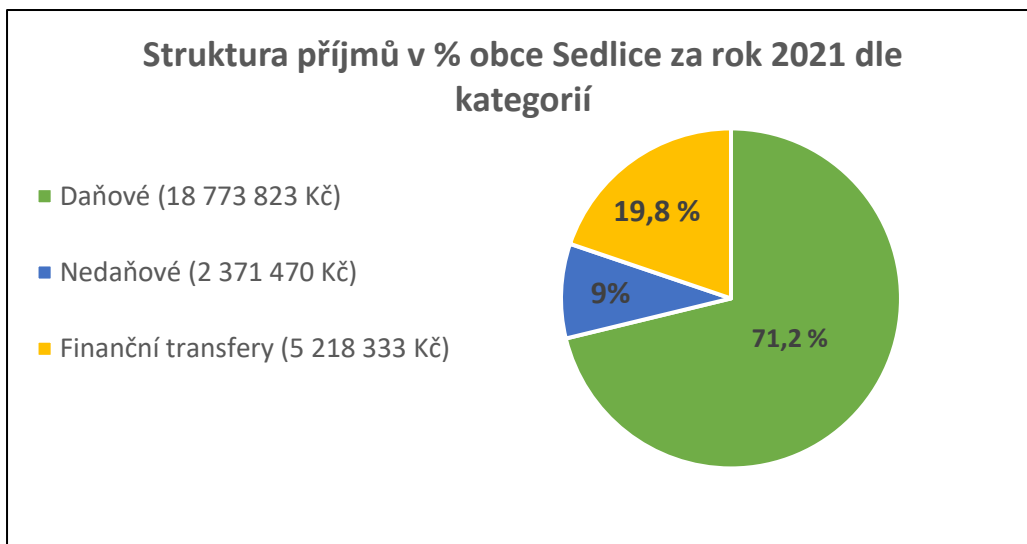


Zdroj: vlastní zpracování dle www.mestosedlice.cz

Strukturu příjmů za rok 2021 blíže rozebírá graf č. 7. Celkové příjmy za tento rok činí 26 364 626 Kč a jsou složeny z daňových a nedaňových příjmů a finančních transfer. Nejmarkantnějším příspěvkem do obecní pokladny byly příjmy daňové s částkou 18 773 823 Kč. Těchto 72,8 % z celkového příjmu představuje daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň z nemovitých věcí a další. Po daňových příjmech druhé nejvyšší zastoupení mají finanční transfery, celkem 5 218 333 Kč. Finančními transfery rozumíme zejména dotace, příspěvky a dary. Nedaňové příjmy

dosahují pouze 9 % z kompletní částky a z většiny jsou tvořeny příjmy z poskytovaných služeb a výrobků.

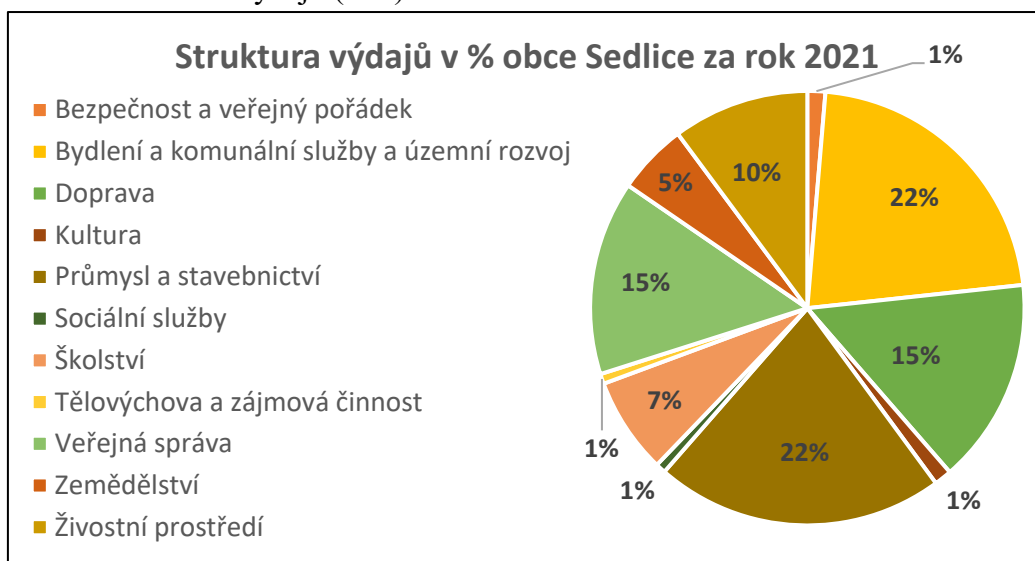
Graf 7: Struktura příjmů (v %) v obci Sedlice za rok 2021



Zdroj: vlastní zpracování dle www.mestosedlice.cz

Celkové výdaje za rok 2021 byly 33 992 811 Kč, z toho nejvyšší výdaj připadl na bydlení a komunální služby a územní rozvoj (7 439 379 Kč). Průmysl a stavebnictví je druhým nejvyšším výdajem, z této kategorie obec odvedla 5,5 milionu korun na čištění odpadních vod. 15 % z celkových výdajů dosahovaly výdaje na dopravu, konkrétně necelých 5 milionů bylo investováno do opravy pozemní komunikace. Podobná částka byla vložena do zkvalitnění veřejné správy v obci. Dále obec po menších částkách investovala do oblasti životního prostředí, školství, kultury, zemědělství a dalších. Z toho vyplývá, že místní samospráva usiluje o všeobecný rozvoj obce.

Graf 8: Struktura výdajů (v %) v obci Sedlice za rok 2021



Zdroj: vlastní zpracování dle www.mestosedlice.cz

Zastupitelstvo města Sedlice schválilo rozpočet pro rok 2023 sestavený jako schodkový. Plánované příjmy jsou ve výši 30 728 282 Kč a převažující navrhované výdaje ve výši 37 300 010 Kč. Největšími příjmy jsou příjmy daňové, celkem 26 920 000 Kč z toho nejvyšší položky jsou příjmy z daně z přidané hodnoty a příjmy z daně právnických osob. Nejvyšší výdaje jsou běžné výdaje, celkem 27 360 010 Kč a zbytek jsou výdaje kapitálové. Mezi nejvýznamnější obecní výdaje patří položka stavby a dopravní prostředky (www.mestosedlice.cz)

4.6 Političtí aktéři v obci

4.6.1 Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)

KDU-ČSL je politická strana v České republice s kořeny sahajícími až do 19. století. Hlavní body politického programu je vzdělání, péče o krajinu a životní prostředí, rodinné zázemí, drobní podnikatelé a střední firmy. Strana se zasadila o ochranu křesťanských hodnot, lidských práv a sociální spravedlnosti (www.kdu.cz).

V Sedlici se tato strana poprvé objevila v roce 1994 a vyhrála volby s 49,64 % hlasů, získala pět mandátů v zastupitelstvu a od té doby se vyskytuje na kandidátní listině každé volební období. V roce 2002 byla jedinou kandidující stranou v obci. KDU-ČSL byla v Sedlici dominantní stranou po celých 20 let do roku 2006, kdy získávala nejvyšší počet křesel v zastupitelstvu (11). Nejvýraznějším kandidátem byl František Kopáček, který

zároveň po celá zmiňovaná volební období vykonával funkci starosty. Za poslední čtyři volební období je nejúspěšnější členkou nynější místostarostka Mgr. Kateřina Brabcová (www.volby.cz)

4.6.2 TOP 09

TOP 09 je politická strana v České republice založena v roce 2009. Obecně lze říci, že TOP 09 se snaží prosazovat liberalizaci hospodářství a modernizaci veřejné správy a zdravotnictví. Strana také podporuje zlepšení kvality životního prostředí a boj proti korupci (www.top09.cz). Tato strana účinkovala v Sedlici pouze jednou, a to v roce 2010, kdy získala 87 % hlasů a 12 křesel v zastupitelstvu. Hlavním zástupcem byl Ing. Jiří Rod, který pracoval v roce 2005-2006 jako tajemník Městského úřadu Sedlice, mezi lety 2006-2010 plnil funkci místostarosty a následně v roce 2010 byl zvolen starostou obce (www.volby.cz)

4.6.3 Starostové a nezávislí (STAN)

STAN je česká politická strana vystupující na české politické scéně od roku 2009. Strana se zaměřuje zejména na místní politiku a má silný vliv v menších a středních obcích. Klade důraz na transparentnost, odpovědnost a otevřenost v politice. Mezi hlavní témata strany patří kvalitní a dostupná zdravotní péče, moderní doprava, zvyšování efektivity využívání veřejných financí, ochrana životního prostředí a zkvalitnění propojení obcí s veřejnou správou (www.starostove-nezavisli.cz). V Sedlici politická strana STAN vystoupila na scénu v roce 2014, kdy v komunálních volbách získala 47 % hlasů. Většina kandidátů se skládala z bývalých členů strany TOP 09, včetně Jiřího Rody, který si v roce 2014 svůj post starosty obhájil. Druhou a zároveň poslední kandidátní listinu strana podala v roce 2018, kdy dosáhli na pět zastupitelských křesel a zastupitelský mandát si ospravedlnili bývalý starosta Ing. Jiří Rod a Jaroslav Šavrda. V Sedlici strana STAN za svá volební období kladla důraz zejména na rozvoj Sedlické krajky (www.volby.cz)

4.6.4 Sdružení SOVA - Spolek Občanů Veřejně Aktivních

Sdružení SOVA je lokální občanské sdružení vystupující na místní politické scéně od roku 2014. Klade si za cíl aktivně se podílet na rozvoji a zlepšení kvality života v obci. Každým volebním obdobím sdružení vzrůstá a získává větší podíl hlasů, tudíž i více zastupitelských mandátů. V prvních zúčastněných volbách v roce 2014 dosáhli na 3 mandáty, o čtyři roky později na 5 mandátů a v posledních komunálních volbách získali

výraznou většinu, a to 9 zastupitelských křesel (www.volby.cz). Mezi lídry a zakladatele sdružení patří nynější starosta Vladimír Klíma, Hana Růžičková a Ing. Jakub Herman. Jako hlavní cíle SOVA uvádí: zlepšení infrastruktury v obci, podpora místního podnikání, rozvoj turistického ruchu, podpora sportovních a kulturních aktivit. Za svá volební období kladla důraz na realizaci rekonstrukcí místních ulic, kanalizací, chodníků, osvětlení, pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí a celkový rozvoj společenského života v obci.

4.6.5 Sdružení nezávislých kandidátů - Hasiči

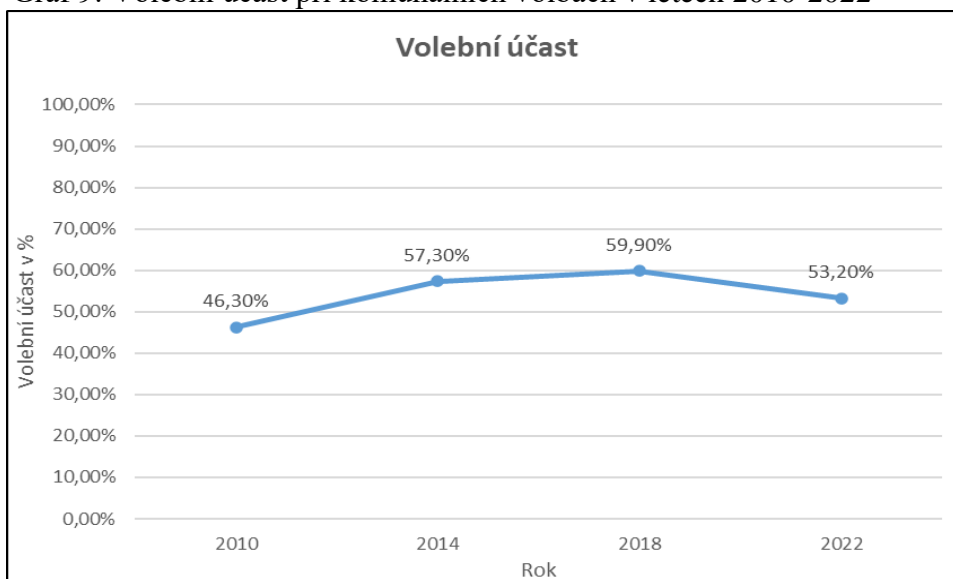
Sdružení nezávislých kandidátů Hasiči je sdružení s krátkou činností v Sedlici. Poprvé a naposledy se zúčastnili zdejší politické scény v roce 2006, kdy získali v komunálních volbách necelých 15 % hlasů. Na jejich kandidátní listině se objevilo celkem pět jmen, ale mandát zastupitele získala pouze hlavní členka Jana Prokopcová (www.volby.cz)

4.7 Komparace výsledků voleb v letech 2010 až 2022

V následujícím textu práce jsou porovnány výsledky voleb do zastupitelstva v Sedlici pro roky 2010, 2014, 2018 a 2022 mezi lokálními politickými aktéry. V roce 2010 bylo voleno 13 zastupitelů a v následujících letech klesl počet na 11 zastupitelů. Voliči navštěvují jeden ze dvou volebních okrsků. Okrsek č. 1 se nachází v Městském úřadě Sedlice a okrsek č. 2 v části Mužetice (www.mestosedlice.cz).

Graf č. 9 znázorňuje volební účast v Sedlici v letech 2010 až 2022. Za sledované období přišlo k volbách nejvíce lidí v roce 2018, téměř 60 % obyvatel. Nejnižší účast byla zaznamenána v roce 2010, voleb se tehdy zúčastnilo 46,3 % obyvatel města.

Graf 9: Volební účast při komunálních volbách v letech 2010-2022



Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

4.7.1 Komunální volby v roce 2010

V roce 2010 probíhaly volby ve dnech 15.-16. října a v městě Sedlice se účastnily dvě volební strany, Top 09 a Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová. Z celkem 1058 občanů Sedlice s aktivním volebním právem, odevzdalo své obálky 490 osob.

Jak ukazuje tabulka č. 6, volilo se 13 zastupitelských mandátů, z nichž 12 získala strana TOP 09 díky 87,66 % platných hlasů. KDU-ČSL dosáhla pouze na jedno zastupitelské křeslo, které získala Mgr. Kateřina Brabcová.

Tabulka 6: Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené platné hlasy v %	Počet mandátů
	abs.	v %			
TOP 09	4387	87,67	13	87,66	12
KDU-ČSL	617	12,33	5	32,05	1

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Zastupitelstvo města zvolilo do funkce starosty Ing. Jiřího Roda (TOP 09) a místostarostou se stal bývalý starosta František Kopáček (TOP 09), který však do zastupitelstva zvolen nebyl, jelikož byl zapsaný na kandidátní listině až na posledním místě. Iva Chládková (TOP 09) se rozhodla vzdát mandátu ve prospěch Františka Kopáčka. Do

finančního výboru byli zvoleni Jiří Bláha (TOP 09), Jitka Čabrádková (TOP 09) a Petr Koutenský (TOP 09). Do kontrolního výboru Zdeněk Baloušek (TOP 09), Jaroslava Mrvíková (TOP 09) a Jaroslav Šavrda (TOP 09), (www.strakonickydenik.cz).

4.7.2 Komunální volby v roce 2014

Volby do zastupitelstev měst a obcí se v roce 2014 konaly 10. a 11. října. V Sedlici volební účast byla 57,3 % a z 1038 možných voličů odevzdalo svůj 595 občanů. Počet mandátů v zastupitelstvu klesl ze 13 zastupitelských křesel na 11. Voliči si mohli vybírat ze 3 politických subjektů, mezi kterými se poprvé vyskytlo sdružení nezávislých kandidátů SOVA a politická strana Starostové a nezávislí, jejichž kandidátní listina byla z většiny postavena z bývalých kandidátů TOP 09. Poslední kandidující stranou je tradiční KDU-ČSL (www.volby.cz)

Z tabulky č. 7 vyplývá, že vítězem těchto voleb se stali Starostové a nezávislí se získanými 46,68 % hlasů a 6 mandáty. Druhé místo obsadilo sdružení SOVA (30,93 %) a obdrželi 3 zastupitelská křesla. Poslední dva mandáty zbývající do celkového počtu získala KDU-ČSL (22,38 %).

Tabulka 7: Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2014

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené platné hlasy v %	Počet mandátů
	abs.	v %			
STAN	2824	46,69	11	46,68	6
KDU-ČSL	1354	22,38	11	22,38	2
S.O.V.A.	1871	30,93	11	30,93	3

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Dne 5. listopadu 2014 se konalo ustanovující zasedání Zastupitelstva města Sedlice, kde hlavními body programu bylo složení slibu členů zastupitelstva a zvolení starosty, místostarosty, výborů a komisí. Počtem 6 platných hlasů byl znovuzvolen starostou města Ing. Jiří Rod (STAN). Se stejným počtem hlasů obdržel funkci místostarosty Jaroslav Šavrda (STAN). Finanční výbory byl sestaven třemi členy a to předsedou Ing. Jakubem Hermanem (SOVA), Jiřím Bláhou (STAN) a Davidem Vágnerem (STAN). Do kontrolního výboru byla zvolena předsedkyně Hana Růžičková, Zdeněk Baloušek a Bc. Pavlína Káchová.

4.7.3 Komunální volby v roce 2018

Volební účast v Sedlici ve dnech 5. a 6. října 2018 byla za sledované období nejvyšší, přestože počet občanů s aktivním volebním právem klesl na 1011, množství odevzdaných obálek dosáhlo na 576. Kandidující strany jsou totožné s volební období v roce 2014, tedy sdružení nezávislých kandidátů SOVA, Starostové a nezávislí a Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová.

Podle tabulky č. 8 se o nejvyšší počet přidělených mandátů, tedy 5, se dělila politická stran STAN s 45,59 % hlasů a sdružení SOVA s 44,43 % hlasů. Na posledním pozici se opět umístila KDU-ČSL s 15,67 % hlasů a obdržela 1 mandát.

Tabulka 8: Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2018

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené platné hlasy v %	Počet mandátů
	abs.	v %			
STAN	2647	45,59	11	45,59	5
KDU-ČSL	579	9,97	7	15,67	1
S.O.V.A.	2580	44,44	11	44,43	5

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Na ustavujícím zasedání Zastupitelstva města Sedlice dne 1. listopadu 2018 se o post starosty znovu pokusil Ing. Jiří Rod (STAN), ale díky sestavené koalici SOVA a KDU-ČSL byl přehlasován. Díky těsnému výsledku 6 proti 5 se starostou města stal kandidát za sdružení nezávislých kandidátů SOVA Vladimír Klíma. Místostarostkou byla zvolena jediná členka v zastupitelstvu za stranu KDU-ČSL Mgr. Kateřina Brabcová. Znovuzvolenou předsedkyní kontrolní výboru se stala Hana Růžičková (SOVA) s ostatními členy MUDr. Janem Hladem (STAN) a Michalem Šindelářem (SOVA). Finančnímu výboru opět předsedal Ing. Jakub Herman (SOVA) a zvolenými členy byl Rostislav Šípek (STAN) a Marta Klímová (STAN) (www.volby.cz).

Koalice SOVA a KDU-ČSL byla sestavena na základě ideové shody o následném vedení města a z důvodu potřebné nadpoloviční většiny hlasů, proto dle Balíka se jedná o nutnou minimálně vítěznou ideově propojenou koalici.

4.7.4 Komunální volby v roce 2022

Volby do zastupitelstev obcí se v České republice uskutečnily 23. a 24. září. V městě Sedlice se opět volilo 11 zastupitelských mandátů a o výsledcích mohlo rozhodnout 1040 voličů, ale odevzdaných hlasů bylo celkem 554, tedy 53,2 %. Mezi kandidující subjekty patřili sdružení SOVA a KDU- ČSL. Oproti minulému volebnímu období se těchto voleb nezúčastnila politická strana Starostové a nezávislí.

Dle tabulky č. 9 v komunálních volbách v Sedlici v roce 2022 jednoznačně převládlo sdružení nezávislých kandidátů SOVA s 80,47 % hlasů, a díky tomu získalo 9 zastupitelských mandátů. Druhá kandidující strana KDU-ČSL (19,52 %) si oproti minulým volbám polepšila o jeden mandát, tudíž získala zbylá dvě zastupitelská křesla (www.volby.cz).

Tabulka 9: Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2022

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtené platné hlasy v %	Počet mandátů
	abs.	v %			
KDU-ČSL	1087	19,53	11	19,52	2
S.O.V.A.	4479	80,47	11	80,47	9

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Znovuzvolení starosty Vladimíra Klímy (SOVA) a místostarostky Mgr. Kateřiny Brabcové bylo jednohlasně odhlasováno na ustavujícím zastupitelstvu dne 19. října 2022. Předsedou finančního výboru se opět stal Ing. Jakub Herman (SOVA) a ostatními dvěma členy bývalá předsedkyně kontrolního výboru Hana Růžičková (SOVA) a Michal Šindelář (SOVA). Členy kontrolního výboru se stali předseda Ing. Martin Čapek (KDU-ČSL), Bc. Jana Hudáková a Kateřina Prexlová (SOVA) (www.volby.cz).

4.8 Analýza rozhovorů s představiteli místní komunální politiky

S deseti představiteli sedlické komunální politiky byly provedeny polostrukturované rozhovory, jejichž osnova je uvedena v příloze. Rozhovorů se zúčastnili zastupitelé momentálních politických subjektů vystupujících v Zastupitelstvu města Sedlice, tedy sdružení SOVA a politická strana KDU-ČSL.

4.8.1 Vývoj města a jeho charakter

Představitelé stran dochází ke stejnému názoru, že Sedlice po roce 1989 vzrůstala, kdy starostou města byl František Kopáček. Jeden zastupitel zhodnotil volební období Františka Kopáčka takto: *„Tehdejší starosta dokázal městu získat dostatečné finanční prostředky, díky kontaktům se stranou KDU-ČSL, kterou zastupoval a docházelo k významným rekonstrukcím a výstavbám, např. vybudování čističky odpadních vod, rekonstrukci základní a mateřské školy a zvelebení vzhledové stránky města.“*

Negativně hodnotící změna nastala v roce 2010, kdy se starostou stal Ing. Jiří Rod. Vytýkána mu byla zejména neochota spolupráce, nevyužití finančních zdrojů na potřebné činnosti a nepodávání žádosti o dotační prostředky. Jeden zastupitel se kriticky k projednávanému problému vyjádřil: *„Za jeho vládnutí probíhalo mnoho dotačních titulů, kterých téměř vůbec nevyužíval.“* Dle některých dotazovaných tento přístup zapříčinil stagnaci obce a následné snížení počtu obyvatel. Nicméně kladně byl hodnocen za jeho přístup k občanům, příjemné vystupování a prosazování místních tradic, zejména Sedlické krajky. Město se stalo partnerskou obcí Tiefanbachu (Bavorsko) a začaly vznikat projekty a události v rámci krajky. *„Jediným význam krokem bývalého starosty pana Roda, bylo prosazení Sedlické krajky, čímž chtěl obec zviditelnit a tuto bývalou tradici obnovit, což se mu do jisté míry povedlo“*, uvedl jeden z dotazovaných. Zmíněná nespokojenost vedla k založení sdružení nezávislých kandidátů SOVA, jejíž členové chtějí navázat na Františka Kopáčka, co se týče rozvoje obce. Jeden z členů uvedl: *„Vstoupili jsme do místní politiky, protože se nám nelíbilo, jak byla obec doposud lhostejně vedena a měli jsme úplně jiné představy, které momentálně realizujeme.“* Změny nastaly po zvolení nynější starosty Vladimíra Klímy v roce 2018. Díky získaným finančním prostředkům skrz dotace a z přebytkových rozpočtů z minulých let, docházelo k rekonstrukci ulic, chodníků, místního osvětlení, výstavbě sběrného dvoru, vybudování nové knihovny a opravě školky. Dalším pozitivním faktorem je zapojení širší veřejnosti do místního dění a častější pořádání kulturních akcí.

Před rokem 1989 byl charakter města jednoznačně zemědělský. V nynější době většina dotazovaných respondentů uvádí, že největší předností města je strategické postavení na hlavních tahu silnice a je blízká dojízdnost do okolních okresních i krajských měst. O kultuře ve městě mají dotazovaní často rozdílné představy, např. jeden ze zastupitelů uvádí: *„Kulturních akcí oproti okolním městům a vesnicím máme nedostatek, občané často*

dojíždění za kulturou do okolních měst.“ Avšak další účastník rozhovoru se vyjádřil takto: *„S kulturním životem v Sedlici jsem spokojený, máme fungující kino, plesové sezóny, aktivní dny pro děti a občasné představení ochotnických divadel.*“ Mezi vize respondentů nezapadá žádná specifická charakteristika města, spíše požadují celkový rozkvět, nárůst nebo udržení počtu obyvatel a spokojenost občanů.

4.8.2 Problémy města

Jedním z hlavních problémů je hustý silniční provoz a s ním spojený špatný stav hlavní silnice I/20 vedoucí přímým středem města. Sedlicí denně projede 12 tisíc vozidel, z toho je třetina nákladních. Zmíněná silnice je důležitou spojnicí Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského kraje a je ve vlastnictví Ředitelství silnic a dálnic České republiky. Velký podíl provozuje je tvořen tranzitní dopravou, což způsobuje nevyhovující směrové a výškové vedení a v lokálních místech se také průjezdní profil silnice zužuje. Nepříjemnosti zaznamenávají i majitelé přilehlých nemovitostí k silnici, kdy často dochází k otřesům a prasklinám na domech. *„Silniční doprava ve městě trápí mnoho obyvatel, v zastupitelstvu jsme si tohoto problému vědomi, bohužel s tím nemůžeme nic dělat, jelikož se jedná o silnici státní“*, uvedl jeden z dotázaných. Zmíněný problém vyřešila výstavba obchvatu, což je už několik let řešené téma. Aktuálně se počítá se zahájením stavby v roce 2024, nicméně je přítomných několik zádrhelů - výkup pozemků, získání stavebního povolení bez odvolání různých subjektů a finanční prostředky. Naplánované dokončení se očekává v roce 2027 a předpokládaná cena je 1,091 miliardy Kč. Avšak jeden z respondentů skepticky prohlásil: *„Termínů už bylo tolik, že v Sedlici nikdo už žádnému nevěří.“* Obchvat by přinesl kratší jízdní dobu, lepší komfort cestování, vyšší bezpečnost silničního provozu a obyvatelům města Sedlice zajistí snížení silničního provozu a kvalitnější životní prostředí. Jeden z dotazovaných s uvedenou výstavbou nesouhlasí a jako důvod uvedl: *„Dle mého názoru, by Sedlice úplně ztratila cestovní ruch, který je už i tak nízký a naše místní restaurační podniky a obchody by přišly o zákazníky.“*

Někteří zastupitelé zastávají názor, že by se město mělo více zabývat udržením stávajícího obyvatelstva, zejména mladých lidí a s tím související rozšířené možnosti bydlení. *„Sedlice má vymezené pozemky v územním plánu, které by se měly využít k výstavbě bytových domů“*, uvedl jeden z respondentů.

Dalším zmiňovaným problémem je nedostatečné zapojení širší veřejnosti do aktivit města. Různé spolky a sdružení v Sedlici pořádají ročně několik kulturních, sportovních a společenských aktivit s cílem oslovit co nejvíce lidí, avšak mnoho obyvatel se nechce do společenského života zapojovat. „Často se mi stává, že ve vedlejších městě potkám osobu a dozvím se, že žije v Sedlici a já ji nikdy předtím neviděl“, prozradil jeden z dotazovaných.

4.8.3 Konfliktní linie

Respondenti se shodli, že co se týče zásadního rozhodování o aktivitách ve městě z hlediska rozvojového, hospodářského, kulturního atd., momentálně nebývají žádné zásadní problémy. „Momentální zastupitelstvo je složeno z osob nekonfliktní povahy, tudíž se na všem bez problémů domluvíme a shodneme“, uvádí jeden z členů. Upozorňují však na to, že každý ze zastupitelů má své názory, které jsou respektovány a následně prodiskutovány. Případné neshody nebo výměna názorů proběhne na neoficiální schůzi zastupitelstva, která probíhá zpravidla dva dny před oficiálním zasedáním zastupitelstva obce. Na této neoficiální schůzi jsou prodiskutovány všechny body programu, kde má každý zastupitel prostor na vyjádření se k dané problematice. „Na neoficiálních schůzích řešíme témata, která jsou časově náročnější nebo mohou vést k individuálním sporům“, uvedl jeden z dotazovaných.

4.8.4 Styl místní politiky

Po většinu období od svobodných voleb se v zastupitelstvu města vyskytovala politická strana, která měla většinovou převahu, tudíž se styl lokálního politického jednání dá popsat jako konsensuální. Výjimkou bylo volební období mezi lety 2014-2018, kdy po shodných pěti mandátech měla politická strana STAN a sdružení nezávislých SOVA. Mezi těmito politickými subjekty panovalo jisté napětí a ideová rozdílnost, tudíž „rozhodující hlas“ měla strana KDU-ČSL. Trend absolutní většiny se navrátil při posledních komunálních volbách v roce 2022, kdy poprvé nadpoloviční většinu hlasů získalo sdružení nezávislých kandidátů SOVA. Jedním z příčin, proč sdružení SOVA získalo velké hlasů, je díky nesestavení kandidátní listiny politické strany STAN.

Kooperace zastupitelů je spíše na přátelské rovině, než na politické a vždy se snaží dojít k závěru pomocí kompromisů. „V malém městě jako je Sedlice není název politické

strany důležitý, tady nehrajeme na strany, ale na jména. Na kandidátních listinách musí být lidé, kteří mají zájem o práci pro město a naše občany“, uvedl dotazovaný respondent. Všichni dotazovaní jsou s nynější politickou situací spokojeni a uvedli, že město se posouvá a pokládají si za cíl spokojenost obyvatel.

4.8.5 Příčiny plurality

Tradiční působící politickou stranou v Sedlici je KDU-ČSL, tato strana poprvé podala kandidátní listinu v roce 1994 a od té doby nevynechala žádné volební období a vždy získala minimálně jeden zastupitelský mandát. Velkou roli v politickém dění obce hrála v roce 2010-2018 politická strana TOP 09, následně přeorientována na STAN. Část současných zastupitelů se domnívá, že zmíněná strana nepodala ve volbách v roce 2022 kandidátní listinu z důvodu neshod ve straně a nespokojenosti s vedením, druhá polovina zastupitelů uvedla, že členi STAN pouze nestihli podat kandidátní listinu v termínu. Spolek občanů veřejně aktivních (SOVA) vznikl na základě nespokojenosti s vedením města, kdy v zastupitelstvu měla převahu politická strana TOP 09/STAN a ve funkci starosty byl Ing. Jiří Rod. *„Neustále jsem okolo sebe slyšel stížnosti na správu města, tak jsem řekl pojďme s tím něco udělat a ono se to povedlo, v posledních volbách jsme získali vysoký počet hlasů, z čehož usuzuji, že jsou s námi lidé spokojeni“*, uvedl jeden ze zakladatelů spolku SOVA. Úspěšnost sdružení nezávislých kandidátů je patrná z výsledků voleb, kdy od své první kandidatury v roce 2014 získávají každé volební období vyšší počet zastupitelských mandátů.

4.8.6 Sestavování kandidátních listin

Dle výpovědi respondentů v čele kandidátních listin stojí především zakladatelé místních sdružení celostátních stran nebo sdružení nezávislých kandidátů. Další příčky na kandidátních listinách jsou určeny buď podle individuální iniciativy konkrétního člena, anebo dle časové působení v dané straně nebo sdružení. O funkci starosty se nevedly žádné spory, všichni souhlasili o zvolení Vladimíra Klímy, který se o tento post přihlásil dobrovolně. Subjekty se mezi kandidáti snaží oslovovat osobnosti z různých oblastí, jako například školství, podnikání, ekonomie nebo z místních spolků myslivců, hasičů a fotbalistů. Další rolí jsou samozřejmě vzájemné vztahy, sympatie a podobné vize.

4.8.7 Místní akční skupiny

V Sedlici figuruje několik volnočasových spolků, mezi nejvýraznější patří - Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecký spolek, Sokol Sedlice a Český svaz žen. Část dotazovaných přiznává vyskytující se rivalitu mezi "hasiči a fotbalisty", kdy jedinci mají pocit, že město finančně vypomáhá jedné skupině více než skupině druhé. Někteří zastupitelé uvedli, že mezi spolky nedochází k zásadním konfliktům nebo si jich nejsou vědomi. *„Lidi, kteří se chtějí zapojovat není mnoho, proto se jejich činnost mezi spolky často prolíná a není důvod ke konfliktům“*, vyjádřil se jeden z respondentů.

5 Závěr

Tato práce byla zpracována formou případové studie, jejímž komplexním cílem bylo zjistit a charakterizovat činitele ovlivňující formování orgánů místní samosprávy ve městě Sedlice. Práce je podepřena dvěma částmi, a to teoretickou a praktickou částí.

Teoretická část se zaměřuje na pojmy z oblasti veřejné správy, samosprávy, obce a jejích orgánů, komunálního volebního systému, lokálních stranických soustav, konfliktních linií a typologií koalic.

Praktická část se detailně zaměřuje na obec Sedlice. Nejprve je město stručně charakterizováno z hlediska historie. Jako další byla provedena demografická analýza od roku 1869 až do nynější doby, na základě dat ze sčítání lidu. Údaje zveřejněné Českým statistickým úřadem vykreslují pokles počtu obyvatel města Sedlice za zmiňované období. Následujícím sledujícím ukazatelem byla věková struktura ukazující průměrný věk obyvatel, který se pohybuje okolo 44,5 let. V práci jsou také stanoveny socioekonomické ukazatele. Jedním z takových ukazatelů je nezaměstnanost, které je v obci Sedlice oproti Jihočeskému kraji a okresnímu městu Strakonice nízká. Dalším socioekonomickým ukazatelem jsou druhy a počet podnikatelských subjektů, jichž je v obci 122 se zjištěnou aktivitou. Mezi hlavní stavby občanské vybavenosti obce patří základní a mateřská škola, obchody s potravinami, pečovatelský dům pro seniory, zdravotní středisko, pošta a kino. I sportovní zázemí má město v dobrém stavu, ačkoliv zde je prostor pro zlepšení. Rozebrán byl i městský rozpočet za sledované období 2018-2022. Mimo roky 2019 a 2020 zastupitelstvo hospodařilo se schodkovým rozpočtem, a to v důsledku větších výdajů do oblasti oprav infrastruktury města.

Zásadním bodem praktické části je stručné představení místních politických aktérů, kteří momentálně figurují nebo figurovali v sedlickém zastupitelstvu. Ve spojení s porovnáním výsledků voleb za období 2010 až 2022, je viditelný úpadek kandidujících stran ochotných zapojit se do vedení města, tudíž projevující se nízká pluralita stran. Mezi lety 2010-2018 měla v zastupitelstvu silné postavení politická strana TOP 09, následně přeorientována na STAN. I přes výraznou podporu se tato strana rozhodla v komunálních volbách v roce 2022 nekandidovat, čímž poskytla velkou šanci se ujmout vlády Spolku občanů veřejně aktivních (SOVA). Zmíněná situace je jedním z hlavních faktorů ovlivňující formování orgánů místní samosprávy v Sedlici. Dá se předpokládat, že sdružení nezávislých kandidátů bude nadále usilovat o setrvání a získání co nejvíce křesel v zastupitelstvu, ale

výrazným faktorem pro příští komunální volby bude rozhodnutí Starostů a nezávislých, zda obnoví svou kandidátní listinu. Neopomenutelný vliv má i tradiční politická strana KDU-ČSL, kandidující v Sedlici už osmé volební období.

Poslední úsek praktické části se věnuje charakteru místní politiky obce Sedlice na základě provedených rozhovorů se zastupiteli. Z rozhovorů vyplynulo, že velký problém je vnímán v tranzitní dopravě. Do tohoto problému mohou zastupitelé těžko zasahovat, jelikož hlavní silnice I/20 vedoucí přímým středem města je ve vlastnictví Ředitelství silnic a dálnic České republiky. Za menší problémy se dá považovat snížení počtu obyvatel nebo nedostatečné zapojení občanů do aktivit města. Co se týče konfliktních linií, z provedených rozhovorů vyplynulo, že se v obci nenachází žádné zásadní rozepře, kterých bych si byli respondenti vědomi až na několik situačních konfliktů, které se vždy vyřešily. Zastupitelé uvedli, že momentální složení zastupitelstva se skládá z osob nekonfliktní povahy a většina vztahů je na přátelské úrovni i co se týče opozice. Z toho vyplývá, že rozhodování je téměř vždy jednohlasné, vedoucí za stejným cílem uspokojovat potřeby zdejších občanů a vylepšovat a udržovat rozvoj města skrze své možnosti. Tento styl spolupráce a komunikace má jednoznačný vliv na formování orgánů místní samosprávy. Dalším ovlivňujícím faktorem jsou místní aktivní spolky zapojující se do místního dění. Mezi těmito spolky se vyskytují osobní spory a panují rozdílné představy o rozdělování finančních prostředků, jinak hrají důležitou roli v kulturní a volnočasové stránce města.

Podle typologie koalic Petra Jüptnera Sedlice spadá do kategorie nejmenší obce. Důkazem toho jsou výsledky posledních komunálních voleb v roce 2022, kdy občané silně podpořili nezávislé kandidáty jejich sdružení, místo celostátní politické strany. Dalším znakem je neexistence rady obce. Jüptner ve své definici nejmenší obce uvádí, že starosta je neuvolněný a to je jediná neshoda v zařazení do této kategorie, jelikož starosta města Sedlice je uvolněný. Velikost obce se dá rovněž považovat jako faktor, ovlivňující formování orgánů místní samosprávy, a to z důvodu, že v nejmenších obcích můžeme předpokládat menší míru soutěživosti a převahu nezávislých kandidátů a jejich sdružení nad celostátními politickými stranami, což obec Sedlice splňuje.

Ze zjištěných skutečností mezi hlavní faktory ovlivňující formování orgánů místní samosprávy komplexně řadíme: styl spolupráce a komunikace mezi zastupiteli, pasivní politická kultura v obci ve smyslu nezapojování se více politických subjektů do místního dění, neexistence konfliktních linií a velikost obce.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literatura

BALÍK, Stanislav. 2009. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČERNOHORSKÝ, Jiří, ed. 2018. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. ISBN 978-80-906843-2-4.

ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. 2010. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; LUHANOVÁ, Markéta. 2004 Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze. ISBN: 80-213-1157-6.

ČMEJREK, Jaroslav; KOPŘIVA, Radek. Základy veřejné správy. 2007. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3.

ČMEJREK, Jaroslav. 2008. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa nakladatelství. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav a kol. 2009. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing. ISBN 978-80-87168-10-3.

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2. 2004, Praha, str. 80-101. ISSN 1211-0353

LORENC, Jiří. 2021. Rozpočtová skladba a účetnictví 2021 pro územní samosprávné celky. Polešovice: M LORDY. ISBN 978-80-907535-2-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2009. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada . Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. 2002. Úvod do současné politologie. Praha: Portál. ISBN 80-7178- 628-4.

6.2 Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), Zákony pro lidi [online]. [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, In: Zákony pro lidi.cz [online]. [cit. 2022-11-06] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

6.3 Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2022* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112022>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Věkové složení obyvatelstva - 2021* [online]. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2021>

IDOS, jízdní řády [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlaky/spojeni/>

KDU-ČSL, celostátní web [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/domu>

KURZYCZ, kurzy měn, akcie, komodity, online zprávy. Podnikatelské subjekty v Sedlici [online]. [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/obec/sedlice-okres-strakonice/>

MAPY.CZ [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=14.7049000&y=49.4281000&z=11>

MĚSTO BLATNÁ, oficiální stránky města, *územní plánování* [online]. [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.mesto-blatna.cz/mesto-blatna/strategicke-dokumenty/uzemni-planovani/prehled-uzemne-planovaci-dokumentace-orp-blatna/sedlice/>

MĚSTO SEDLICE, oficiální stránky města [online]. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.mestosedlice.cz/>

MĚSTO SEDLICE, oficiální stránky města, *historie* [online]. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.mestosedlice.cz/mesto/historie/>

MĚSTO SEDLICE, oficiální stránky města, *rozklikávací rozpočet* [online]. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://www.mestosedlice.cz/mestsky-urad-1/rozklikavaci-rozpocet/>

MĚSTO SEDLICE, oficiální stránky města, *základní informace* [online]. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: <https://www.mestosedlice.cz/mesto/zakladni-informace/>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Měsíční nezaměstnanost - vývoj na trhu práce pro vybrané kraje a ČR* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://data.mpsv.cz/web/data/mesicni-nezamestnanost-vyvoj-na-trhu-prace-pro-vybrane-kraje-a-cr>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska* [online]. [cit. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz>

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, *Program* [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.starostove-nezavisli.cz/program>

STRAKONICKÝ DENÍK, *Informace, které jsou vám nejbližší* [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: https://strakonicky.denik.cz/zpravy_region/sedlice_starosta20101113.html

TOP 09. *TOP 09* [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.top09.cz/>

VOLBY.CZ, Český statistický úřad [online]. [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/>

7 Seznam tabulek, obrázků, grafů a zkratek

7.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počty členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel

Tabulka 2 - Počty podpisů na peticích podporující kandidaturu nezávislých kandidátů a nezávislých sdružení

Tabulka 3 - Pohyb obyvatelstva v obci Sedlice 2016-2021

Tabulka 4 - Počet podniků dle činnosti

Tabulka 5 - Plocha území a druh plochy města Sedlice

Tabulka 6 - Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2010

Tabulka 7 - Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2014

Tabulka 8 - Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2018

Tabulka 9 - Výsledky komunálních voleb v obci Sedlice v roce 2022

7.2 Seznam obrázků

Obrázek 1 - oficiální znak města Sedlice

Obrázek 2 - Letecký pohled Sedlice

Obrázek 3 - Územní plán Sedlice

7.3 Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj průměrného věku v Sedlici v letech 2010-2022

Graf 2 - Struktura obyvatelstva dle věku

Graf 3 - Vývoj počtu obyvatel města Sedlice v letech 1869-2011

Graf 4 - Vývoj počtu obyvatel Sedlice v letech 2022-2010

Graf 5 - Podíl nezaměstnanosti v % za rok 2022

Graf 6: Celkové příjmy a výdaje v letech 2018-2022

Graf 7: Struktura příjmů (v %) v obci Sedlice za rok 2021

Graf 8: Struktura výdajů (v %) v obci Sedlice za rok 2021

Graf 9: Volební účast při komunálních volbách v letech 2010-2022

7.4 Seznam zkratk

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

SOVA - Spolek občanů veřejně aktivních

STAN - Starostové a nezávislí